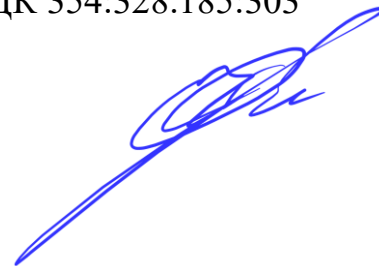

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ДНІПРОВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

УДК 354:328.185:303

КРАВЦОВ Олег Валентинович

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ
НАЦІОНАЛЬНОЇ МОДЕЛІ СТІЙКОСТІ У ФОРМАТІ ЦИФРОВОГО
СУСПІЛЬСТВА

25.00.01 – теорія та історія державного управління

Реферат дисертації на здобуття наукового ступеня
доктора наук з державного управління

Дніпро – 2025

Дисертацією є рукопис.

Робота виконана на кафедрі державного управління і місцевого самоврядування Національного технічного університету «Дніпровська політехніка»

**Офіційні
опоненти:**

доктор наук з державного управління, професор
РУДЕНКО Ольга Мстиславівна,
Національний університет «Чернігівська
політехніка», завідувач кафедри менеджменту та
адміністрування

доктор наук з державного управління, професор
ДРАГОМИРЕЦЬКА Наталія Михайлівна,
Навчально-наукового інституту публічної служби
та управління Національного університету
«Одеська політехніка», професор кафедри
соціально-гуманітарних наук

доктор наук з державного управління, доцент
КВЕЛІАШВІЛІ Ірина Миколаївна,
Університет митної справи та фінансів (м. Дніпро),
професор кафедри публічного управління та
митного адміністрування

Захист відбудеться «24» грудня 2025 р. о 12 годині на засіданні спеціалізованої вченої ради Д 08.080.09 при Національному технічному університеті «Дніпровська політехніка» за адресою: 49044, м. Дніпро, вул. Гоголя, 29, тел. 746-15-02.

З дисертацією можна ознайомитись у Науковій бібліотеці Національного технічного університету «Дніпровська політехніка» за адресою: 49005, м. Дніпро, просп. Д. Яворницького, 19 та на сайті Вченої ради Університету за адресою: https://www.nmu.org.ua/ua/content/infrastructure/structural_divisions/academic_board/.

Реферат розісланий «24» листопада 2025 року.

**Вчений секретар
спеціалізованої
вченої ради**

І.І. Хожило

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Актуальність дисертаційного дослідження зумовлена глибинними трансформаційними процесами в Україні, які змінюють умови функціонування системи державного управління в епоху цифровізації. Упровадження цифрових технологій у публічне управління є глобальним трендом, спрямованим на підвищення ефективності, прозорості та якості надання публічних послуг. Водночас цей складний і багатовимірний процес відбувається в умовах екзистенційної загрози для української державності, спричиненої повномасштабною збройною агресією РФ проти України. Уведення правового режиму воєнного стану загострило потребу не лише в оперативній адаптації державної управлінської системи до воєнних викликів, а й у її глибокому реформуванні й зміцненні на засадах гнучкості, інноваційності та прозорості. У таких умовах особливої актуальності набуває формування перспективних механізмів державного управління, здатних одночасно забезпечувати вирішення невідкладних завдань воєнного часу та відповідати довгостроковим глобальним викликам і вимогам цифрового розвитку.

Дослідження національної моделі стійкості (НМС) в умовах цифрового суспільства є важливим завданням, оскільки формування раціональної НМС дозволяє визначити, як цифрові технології можуть сприяти підвищенню ефективності публічного управління. Важливим аспектом є розробка теоретико-методологічних засад формування НМС, що враховують специфіку українського контексту та міжнародний досвід у сфері цифровізації, формування нових механізмів публічного управління, які відповідають вимогам сучасного цифрового суспільства. Адже інституціональна спроможність держави та адаптивність її структур до нових викликів є ключовими елементами, які визначають здатність країни забезпечувати національну безпеку, ефективно реагувати на кризи та зберігати стабільність. Так само дослідження кращих світових практик та їх адаптація до українських реалій має визначальне значення для вдосконалення механізмів стійкості. Саме цифровізація суспільства створює нові можливості для розвитку, але водночас і нові ризики та загрози, які потребують системного підходу до управління.

Актуальність обраної теми дослідження посилюється наявними проблемами формування НМС. У вітчизняній науковій думці цьому питанню приділяють значну увагу, зокрема у працях таких дослідників, як М.Ажажа, О.Акімов, Л.Акімова, О.Ахмедова, А.Андрієнко, О.Антонова, В.Баштанник, Г.Блінова, О.Бобровська, Є.Бородін, Р.Ботвінов, В. Бульба, Т. Василевська, Л.Гаєвська, Н.Гончарук, С.Домбровська, І.Драган, Н.Драгомирецька, І.Дробот, Н.Калашник, С.Квітка, І.Квеляшвілі, В.Колтун, В.Копанчук, А.Колодій, М.Лахижа, Н.Липовська, І.Лопушинський, А.Макурін, Т.Маматова, І.Матвеєнко, С.Мороз, В.Мороз, О.Пархоменко-Куцевіл, П.Петровський, А.Помаза-Пономаренко, О.Поступна, А.Рачинський, Є.Романенко, О.Руденко, О.Сидорчук, В.Сичова, Н.Сорокіна, Т.Тарасенко, В.Тертичка, І.Хожило, І.Чикаренко, Ю.Шаров, І.Шпекторенко, О.Федорчак, Т.Яровий та інші.

Важливими аспектами дисертаційного дослідження виступили напрями модернізації системи публічного управління на основі формування національної моделі стійкості, які були розглянуті в працях зарубіжних учених – Д.Беккет, С.Халфорд, М.Томпсон, С.МакМеюс, Д. МакОлі, Д.Роса, Л. ДеМарко, Е.Сміт, Х.Джонс, Р.Джонсон, К.Худ, Д.Лін, К.Хаутон, Р.Девіс, В.Елкінтон, М.Барлоу, Е.Рітчі, П.МакГоуен, Л.Еванс та інші. Зарубіжними науковцями запропоновано методологію трансформації державного управління в умовах цифрової стійкості через комплексний аналіз інституційних механізмів адаптації соціальних систем до технологічних змін. Зокрема, це моделі оцінювання цифрової стійкості (резильєнтності) локальних спільнот, які включають системи моніторингу кіберзагроз, методики підвищення цифрової грамотності населення та інструменти стратегічного планування розвитку в умовах невизначеності. Загальним науковим обширом у форматі НМС виступає концепція «адаптивного врядування», яка передбачає формування гнучких інституційних структур, здатних швидко реагувати на виклики цифрового середовища, забезпечувати інформаційну безпеку та створювати умови для інклюзивного розвитку громад через використання передових цифрових технологій. У контексті інтеграції цифрових технологій у моделі державного управління важливими для дисертаційного дослідження виступили праці дослідників наукової школи професора С.Квітки – О.Мазура, Н.Новиченко, Н.Піскохи, Н.Гусаревич, О.Бардаха, Г.Демошенка.

Разом з тим, за наявності значної кількості наукових праць, присвячених становленню цифрового суспільства та розвитку цифрових інструментів публічного управління, низка ключових аспектів залишається недостатньо опрацьованою. Насамперед це стосується комплексного аналізу взаємообумовленості процесів реформування системи державного управління та формування НМС в умовах цифрової трансформації. Потребує подальшого наукового осмислення, яким чином цифрові технології, електронне урядування, системи відкритих даних, інструменти електронної демократії та цифрові сервіси впливають на здатність держави протистояти внутрішнім і зовнішнім загрозам, підтримувати безперервність функціонування критичних інфраструктур, забезпечувати довіру громадян до влади та підвищувати адаптивність інститутів публічної влади. Важливо також визначити, як саме цифровізація сприяє формуванню інституційних, організаційних та кадрових передумов реалізації НМС, зокрема в умовах воєнного стану та тривалих кризових явищ.

Окремої уваги потребує адаптація законодавства України до міжнародних стандартів і кращих практик у сфері цифрового розвитку, інформаційної безпеки, захисту персональних даних, кіберстійкості та електронного урядування. Гармонізація нормативно-правової бази з європейськими та глобальними підходами є ключовою умовою не лише ефективності управлінських процесів, а й інтеграції України до єдиного цифрового простору, зміцнення її інституційної та функціональної стійкості, підвищення рівня довіри міжнародних партнерів і залучення інноваційних ресурсів для відбудови та модернізації держави. У цьому контексті постає потреба у цілісному

науковому підході, який поєднує аналіз цифрових трансформацій у державному управлінні з розробленням теоретико-методологічних засад національної моделі стійкості, здатної забезпечувати збалансований розвиток, безпеку та конкурентоспроможність України в довгостроковій перспективі. Недостатній розвиток наукової теорії та методології розбудови національної моделі стійкості в умовах цифровізації, а також гостра необхідність визначення ефективних шляхів її формування та реалізації в Україні, обумовлюють актуальність авторського дисертаційного дослідження.

Джерельну базу дослідження становлять законодавчі акти України, нормативно-правові документи зарубіжних країн та міжнародні правові акти, що безпосередньо пов'язані з формуванням національної моделі стійкості в умовах цифрового суспільства. Комплексний підхід забезпечено залученням наукових напрацювань у галузях державного управління, теорії держави і права, конституційного права, політології, соціальної філософії та інших суміжних наук, з особливим акцентом на дослідженнях законодавства ЄС та країн-членів ЄС щодо цифрового розвитку та забезпечення конституювання феномену національної стійкості (national resilience).

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.

Дисертаційна робота виконана відповідно до планів науково-дослідної роботи кафедри державного управління і місцевого самоврядування Навчально-наукового інституту державного управління Національного технічного університету «Дніпровська політехніка» у межах теми науково-дослідної роботи «Забезпечення стійкості, ревіталізації та розвитку територій і громад в Україні» (ДР 0122U002375). Дисертантом у межах зазначеної теми науково-дослідної роботи досліджено теоретико-методологічні аспекти формування НМС в умовах цифрового суспільства, концептуальні основи стійкості та механізми адаптації суспільних інститутів до цифрових трансформацій, розроблено методологію оцінювання стійкості територій і громад у контексті цифровізації публічного управління. Сформовано моделі цифрової стійкості громад і стратегії підвищення стійкості територіальних систем з використанням цифрових інструментів. Також автором досліджено соціально-комунікативні аспекти, такі як цифрова інклюзія, участь громадян у прийнятті рішень та формування цифрової культури управління. Основні ідеї дисертаційної роботи, наукові результати та положення сформовані у межах участі автора у науково-дослідних роботах за темами: «Розвиток концепції «електронного села» в контексті побудови інформаційного суспільства» (державний реєстраційний номер 0110U002235, 2010), у межах якої автором розроблені пропозиції щодо формування сучасної цифрової моделі розвитку управлінських механізмів на рівні локальних спільнот; «Гуманізація публічної служби в Україні в контексті формування сучасної парадигми державотворення «Держава для людей»: науково-практичні засади» (державний реєстраційний номер 0113U001136, 2013), у межах якої автором запропоновано визначати індикатори суспільної стабільності та стійкості в умовах нових умов державотворення; «Системний підхід як методологія реформування державної служби» (номер державної

реєстрації 0115U002888, 2015), у межах якої автором представлено сучасну методологічну концепцію сучасного державотворення з урахуванням моделей національної стійкості; «Цифрова трансформація публічного управління» (державний реєстраційний номер 0122U002236), 2022-2024 роки – у межах якої автором запропоновано концепцію формування національної моделі стійкості в умовах воєнного стану та повоєнного відновлення.

Мета і завдання дослідження. *Мета* дослідження полягає в теоретико-методологічному обґрунтуванні наукових підходів щодо формування НМС в умовах цифрового суспільства та розробленні на цій основі концептуальних засад для реалізації ефективних стратегій розвитку держави в умовах зовнішніх викликів. Досягнення мети передбачає вирішення таких основних дослідницьких завдань:

- розкрити сутність НМС у контексті сучасних інституціональних підходів, особливостей розвитку державного управління в умовах правового режиму воєнного стану та викликів цифрового суспільства;
- визначити структурні проблеми та перспективи становлення та розвитку основ законодавства у сфері формування НМС, діяльності державних інститутів у форматі цифрового суспільства та їх адаптивності до інституціональних змін;
- проаналізувати вплив цифровізації на розвиток державних та суспільних ініціатив в Україні, дослідити їх роль у зміцненні соціальної стабільності й безпеки функціонування управлінських систем, формалізувати феномен цифрових управлінських платформ;
- розробити теоретичну концепцію *National E-Resilience* – моделі інтегрованого управління, яка спрямована на забезпечення стійкості України в умовах цифровізації, особливо під час воєнного стану, і включає систематичний підхід до оцінки, аналізу та посилення спроможності держави реагувати на зовнішні та внутрішні виклики;
- дослідити напрями інтеграції передових інформаційних технологій у систему державного управління в контексті формування НМС;
- визначити державноуправлінські інструменти формування суспільної довіри до органів влади та активізації громадянського суспільства в умовах цифрового суспільства;
- дослідити роль крос-інституціонального співробітництва (на рівні крос-інституціональних платформ) в реалізації НМС як процесу взаємодії між державними структурами, бізнесом та неурядовими організаціями у запобіганні кризовим явищам;
- розробити та обґрунтувати комплексну стратегію моніторингу та оцінювання ефективності реалізації НМС, що включає використання сучасних механізмів публічного контролю.

Об'єктом дослідження є суспільні відносини, які виникають у процесі формування національної моделі стійкості.

Предметом дослідження є теоретико-методологічні засади формування національної моделі стійкості у форматі цифрового суспільства

Методи дослідження. Методологічною основою дослідження виступають сучасні теоретичні розробки вітчизняних і зарубіжних учених з питань державного управління в умовах цифрового суспільства, забезпечення стійкості та розвитку держави, цифрової трансформації, інформаційної безпеки, а також загальнонаукові принципи пізнання суспільних явищ. Ключовими підходами виступають системний, міждисциплінарний, інституціональний, конкретно-історичний та функціональний підходи. Системний підхід використовується для дослідження особливостей формування НМС в умовах цифрового суспільства як цілісної системи взаємопов'язаних елементів (розділи 1, розділ 4). Застосування методології системного аналізу дозволило проаналізувати організаційно-правові засади діяльності суб'єктів забезпечення стійкості в системі державного управління, визначити їх функціональні ознаки, характеристики, тенденції та етапи формування НМС (розділ 2).

У процесі дослідження використані загальнонаукові принципи об'єктивності, історизму, аналізу, синтезу, узагальнення та індукції, а також інструментальний, інституційний, соціологічний, аксіологічний, діяльнісний методи, методи статистичної обробки емпіричного матеріалу, особистого спостереження. Історичний метод застосовано для виявлення передумов і факторів формування НМС (розділи 1-3). Логічний метод уможливив теоретичну реконструкцію сутності національної моделі стійкості та її впливу на проведення системних реформ (розділ 4). На основі аналізу конкретизовано типи та сучасні форми реалізації завдань органів влади у сфері забезпечення НМС. Узагальнення використано для аналізу загальних властивостей та закономірностей ролі держави у формуванні НМС. Моделювання дозволило розробити модель оптимізації національної моделі стійкості в умовах системних реформ. Нормативно-правовий та формально-юридичний методи сприяли аналізу юридичного змісту відповідних документів (розділ 2, розділ 5). Комплексний метод забезпечив проведення аналізу факторів впливу національної моделі стійкості на розвиток держави та громадянського суспільства. Систематизація підходів до розробки засад імплементації зарубіжного досвіду формування та реалізації моделей стійкості дозволила проаналізувати особливості процесів реформування державного управління в контексті відповідності міжнародним стандартам (розділи 2 та 5). Функціональний аналіз використано для обґрунтування напрямів удосконалення державного управління та розроблення структурно-функціональної моделі імплементації зарубіжного досвіду. Важливим методом дослідження виступає аналіз фактологічної та емпіричної інформації органів державного управління, результатів соціологічних досліджень для визначення актуальних напрямів підвищення ефективності державного управління в процесі формування та реалізації національної моделі стійкості. На основі використання наведених методів проаналізовано специфіку та форму впливу ефективності на функціонування системи державного управління.

Наукова новизна одержаних результатів полягає у комплексному обґрунтуванні теоретико-методологічних засад формування НМС у форматі

цифрового суспільства на основі вирішення наукової проблеми формування та реалізації концепту Integrated Open Government (IOG) як практичного інструменту для реалізації державних реформ, а також розробки складників парадигми цифрової держави як самостійного напрямку в науці державного управління.

На основі одержаних наукових результатів сформульовано нові положення, які становлять наукову новизну і полягають у тому, що:

уперше :

– комплексно представлено екосистему національної стійкості в умовах цифрового суспільства як окремий напрям у вітчизняній науці державного управління, у межах якого розроблено та науково обґрунтовано National E-Resilience – національну модель інтегрованого управління, спрямовану на забезпечення стійкості України в умовах цифровізації, яка акцентує увагу на розвитку національної стійкості шляхом ефективного використання інформаційних технологій, що дозволяє державі інтегрувати ресурси, політики та процеси в єдину систему, здатну швидко реагувати на кризи та адаптуватися до нових викликів; головними компонентами моделі визначено централізовану цифрову платформу державного управління;

– розроблено методологічну концепцію діяльності органів влади щодо реалізації НМС в Україні на основі проблемного підходу, сутність якої полягає запровадженні формули державно-управлінської діяльності на основі локалізації цифрових рішень для управління, пропонує адаптивні механізми функціонування цифрових систем з урахуванням регіональних відмінностей. Така концепція включає баланс між централізованим контролем і автономністю регіональних органів у цифровому середовищі, й на відміну від усталених у вітчизняній державноуправлінській науці стандартних алгоритмів, передбачає, що базові інституціональні й теоретичні засади неперервності функціонування державного управління в умовах кризових ситуацій враховують сучасні виклики кіберзагроз, руйнування інфраструктури та соціальні ризики; на цій основі розроблено методологію оцінки цифрової стійкості (англ. Digital Resilience Assessment, DRA), що передбачає оцінку здатності складних адміністративних систем адаптуватися до викликів, пов'язаних із цифровою трансформацією;

– запропоновано методологію імплементації зарубіжного досвіду формування НМС, в основу якої покладено компаративно-адаптаційну парадигму, яка, на відміну від раніше відомих вітчизняних методик, ґрунтується на встановленні дихотомічної сутності інституціонального та ментального підходів, іманентних їм критеріїв класифікації форм і методів резильєнтного функціоналізму, що дозволило запропонувати до практичного впровадження теоретичну модель компаративного аналізу модельних платформ національної стійкості, що включає в себе співвідношення між різними інституційними структурами та культурними цінностями країни. Ця модель дозволяє виявити ключові елементи, які впливають на процеси адаптації та розвитку стійкості в умовах сучасних викликів, зокрема воєнного стану та цифровізації;

– узагальнено комплекс засобів формування та реалізації НМС на центральному, регіональному, галузевому й локальному рівнях через поєднання технологій соціо-динамічного дизайну, принципів пропорційності і супервентності, і передбачає механізми інтеграції цифрових технологій у державне управління для розбудови цифрової резильєнтності, які включають підходи до модернізації державних інститутів. Такі механізми передбачають поступове впровадження міжнародних стандартів кібербезпеки, створення адаптаційних стратегій для використання технологій штучного інтелекту, автоматизації процесів та роботизації управлінських функцій. У такому контексті запропоновано методіку побудови механізму цифрової інституційної спроможності (англ. Adaptive Institutional Capacity Building);

удосконалено:

– понятійно-категоріальний апарат науки державного управління, зокрема, уточнено зміст ключових категорій: «національна стійкість», «суспільна стійкість», «цифрове суспільство», «цифрова держава», «цифрова політика». У межах дослідження розроблено авторську концепцію формування засад державного управління у сфері цифровізації, яка включає інноваційні критерії реалізації національної моделі стійкості (НМС) на різних рівнях публічного управління та спрямована на посилення спроможності державних інститутів до адаптації й розвитку в умовах цифрових трансформацій. Визначено базову категорію дослідження – «інституціоналізація цифрової політики у форматі НМС», що відображає процес формування та розвитку інституційних засад державного управління у сфері цифрової політики. Цей процес зорієнтований на забезпечення цифрової резильєнтності держави в умовах системних змін і викликів, пов'язаних із цифровізацією, та охоплює: визначення правових рамок державної політики, створення й удосконалення організаційних структур публічної влади, здатних оперативно адаптуватися до нових умов, а також забезпечення активної участі інститутів громадянського суспільства у формуванні та реалізації цифрової політики, що підвищує соціальну згуртованість, легітимність рішень і довіру до органів державної влади.

– теоретичні засади дослідження основних викликів реалізації в умовах особливих режимів адміністрування та державно-управлінських реформ, що дозволило: виокремити специфічні форми діяльності органів влади; обґрунтувати феномен сучасного публічного управління у форматі «цифрового врядування», встановити пряму залежність стану ефективності НМС від методів і форм державноуправлінської діяльності. На цій основі сформовано рамкову модель інтегрованого відкритого державного управління (англ. «Integrated Open Governance Framework»), яка передбачає системну інтеграцію цифрових технологій саме в систему державного управління з метою забезпечення її відкритості, прозорості, підзвітності та розширення участі громадян і локальних спільнот у процесах вироблення та ухвалення управлінських рішень. У межах такої моделі здійснюється аналіз механізмів взаємодії між органами державної влади та суспільством, оцінка

ефективності цифрових інструментів залучення громадян до управління, а також розробляються рекомендації щодо вдосконалення нормативно-правового та організаційного забезпечення сучасного державного управління на засадах відкритості, інтегрованості та стійкості;

– методологічні підходи до формування механізмів інтеграції цифрових технологій у систему державного управління, спрямовані на забезпечення цифрової стійкості держави. Запропоновані підходи передбачають розроблення системи індикаторів оцінки стійкості державного управління в умовах цифрової трансформації, яка охоплює, зокрема, показники: ефективності кіберзахисту; адаптивності інституцій публічної влади; рівня цифрової інклюзії; резильєнтності критичних інфраструктур до сучасних загроз і викликів. Наведена система індикаторів дає змогу системно оцінювати результативність механізмів забезпечення стійкості державного управління, що є критично важливим для його адаптації до нових умов цифрового розвитку та кризових ситуацій. Розроблені механізми інтеграції цифрових технологій ґрунтуються на принципах інституційної адаптації, захисту даних, прозорості та відкритого доступу до інформації, що формує основу для модернізації державноуправлінських процесів, підвищення їх ефективності, підзвітності та довіри громадян до органів державної влади.

дістали подальшого розвитку:

– методологія структурно-функціонального аналізу сучасного соціального тренду «цифрова стійкість» у системі державного управління та дослідження його інституціональних форм, обґрунтування змісту технологій. На цій основі запропоновано використовувати три підходи: 1) адаптивний структурно-функціональний підхід (англ. Adaptive Structural-Functional Approach), який акцентує увагу на гнучкості та адаптивності системи державного управління в умовах швидких соціальних змін, зокрема в контексті цифровізації; 2) інтегративний функціональний підхід (англ. Integrative Functional Approach), спрямований на об'єднання різних аспектів державного управління (соціальні, економічні та технологічні фактори) для досягнення стійкості системи. Цей підхід передбачає, що ефективність управлінських рішень залежить від їхньої здатності інтегрувати різні елементи суспільних відносин;

– управлінські технології в умовах упровадження зарубіжного досвіду формування НМС, що дало змогу сформулювати концептуальні засади практичної реалізації НМС у системі державного управління з метою приведення її у відповідність до європейських стандартів, зокрема шляхом: 1) інтеграції багаторівневого управління, яка передбачає узгодженість рішень на національному, регіональному та місцевому рівнях із залученням усіх зацікавлених сторін – органів державної влади, приватного сектору та інститутів громадянського суспільства; застосування цього підходу сприяє ефективнішій координації у вирішенні кризових ситуацій та забезпеченні стійкості; 2) запровадження механізмів е-врядування, що включають використання цифрових платформ для надання адміністративних послуг,

моніторингу загроз та інтеграції інформаційних ресурсів, що, у свою чергу, прискорює комунікацію між державними інститутами, забезпечує прозорість управлінських процесів і підвищує довіру громадян до держави; 3) розроблення стратегій управління ризиками, орієнтованих на попередження кризових ситуацій і мінімізацію їх наслідків; при цьому методологія прогнозування, оцінювання та управління ризиками запозичена з європейських практик, серед яких ключове місце посідає створення систем раннього попередження та адаптації до змінних умов;

– наукові підходи щодо реформування державного управління на основі реалізації моделі НМС та Стратегії реформування державного управління на 2022-2025 роки, й на цій основі доведено, що суттєвих змін потребують концептуальні нормативно-правові акти з питань регіональних стратегій запровадження НМС, у межах яких регіони виступають ключовими суб'єктами впровадження НМС, й на цій основі запропоновано розробити смарт-резильєнтні регіональні стратегії (СРРС). Смарт-резильєнтні регіональні стратегії є інноваційним підходом до забезпечення стійкості регіонів, що враховує їх унікальні соціально-економічні, географічні, екологічні та культурні особливості. Ці стратегії спрямовані на зміцнення регіональної здатності реагувати на кризи, адаптуватися до нових умов і підвищувати свою життєздатність на основі інтеграції інтелектуальних (смарт) рішень та принципів резильєнтності, які враховуватимуть особливості кожного регіону, а також забезпечуватимуть інтеграцію регіональних планів із загальнонаціональними цілями стійкості.

Практичне значення одержаних результатів. Основні положення дослідження щодо формування напрямів реалізації НМС впроваджені:

– Державним агентством водних ресурсів України при використанні результатів дисертаційного дослідження в частині розробки нормативних документів (довідка про впровадження № 6480/01/11-24 від 12.01.2025 р.);

– Херсонською обласною військовою адміністрацією при використанні результатів дисертаційного дослідження у діяльності органів влади Херсонської області (довідка про впровадження № 01-01-58-12095/0/24/ від 12.01.2025 р.);

– Громадською організацією ГНО «Фундація публічно-правових ініціатив» у межах науково-методичного забезпечення проєкту «Розвиток громад Дніпропетровської області» в контексті організації правової та методичної допомоги територіальним громадам (довідка про впровадження № 20-21/28-1 від 28.08.2024 р.);

– Перещепинською міською радою Самарського району у межах розробки та впровадження цифрової інтегрованої інформаційно-аналітичної системи «Єдина платформа житлово-комунальних послуг», затвердженої рішенням Перещепинської міської ради від 27.12.2024 р. №10 (довідка про впровадження від 08.01.2025 р. № 2/23-25);

– Адвокатським об'єднанням «Пантеон» у межах громадських ініціатив протягом 2022-2024 рр. у контексті організації правової та методичної

допомоги територіальним громадам (довідка про впровадження № 112/28-11 від 28.10.2024 р.).

Апробація результатів дисертації. Основні положення дисертації висвітлено в доповідях на науково-практичних конференціях і семінарах, у тому числі: «Формування дієвих механізмів державного управління з забезпечення державної безпеки» (м. Харків, 14 трав. 2021 р.), «Східна політика Європейського Союзу: здобутки, виклики та перспективи» / *Wschodnia Polityka Unii Europejskiej: osiagniecia, wyzwania i perspektywy*: VI Polsko-Ukraińskiego Forum Naukowego (27-28 maja 2021, Lwów), «Трансформація системи публічного управління створенням здоров'язбережувального та безпечного простору України» (модернізація, інновації, розвиток), (м. Переяслав, 11 червня 2021 року), «Modern scientific research: achievements, innovations and development prospects», (July 4-6, 2021, Berlin), «Публічне управління та адміністрування в умовах війни і в поствоєнний період в Україні» м. Київ, 15-28 квітня 2022 р., «Міжнародні економічні відносини. Сталий розвиток України в умовах глобалізації та європейської економічної інтеграції: проблеми, перспективи, ефективність» (м. Харків, 31 травня 2022 р.), «Актуальні проблеми європейської та євроатлантичної інтеграції України» (16 червня 2022 р., Дніпро), «Публічне управління та адміністрування в сучасних умовах» (м. Дніпро, 28 квітня 2022 р.), «International Scientific and Practical Conference Proceeding», (January 26, 2023) та інші.

Особистий внесок здобувача. Дисертація є завершеною самостійною науковою працею. Основні положення, розробки в межах дослідження, наукові результати, винесені на захист, ґрунтуються на особистих дослідженнях автора. Ідеї та розробки, що належать співавторам окремих робіт, у дисертації не використовувалися. Внесок автора в публікації, виконані в співавторстві, конкретизовано у списку праць, опублікованих за темою дисертації.

Публікації. Основні положення та результати дисертації відображено у публікаціях автора: 4 колективних монографіях (2 з яких видані у зарубіжному видавництві), 6 статей у зарубіжних наукових періодичних виданнях (індексованих у НМБ Scopus і Web of Science); 20 статей у фахових наукових виданнях України з публічного управління та адміністрування, 15 тезах доповідей у збірниках матеріалів наукових комунікативних заходів.

Структура й обсяг дисертації. Дисертаційна робота складається зі вступу, п'яти розділів, висновків, списку використаних джерел, додатків. загальний обсяг дисертації становить 495 сторінок, у тому числі 395 сторінок основного тексту. Дисертація містить 15 рисунків, 16 таблиць. Список використаних джерел складається з 434 найменувань. У роботі 4 додатки на 32 сторінках.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ

У **вступі** обґрунтовується актуальність теми дослідження та визначаються: її зв'язок з науковими програмами, темами; мета і завдання; об'єкт і предмет дослідження. Розкриваються використані методи дослідження,

основні теоретичні положення, що становлять наукову новизну, визначається практичне значення одержаних результатів, подаються дані про їх апробацію та публікації автора за темою дисертації.

У першому розділі – *«Теоретико-методологічні засади формування системи публічного управління в умовах цифровізації суспільних відносин»* – розглянуто сучасну проблематику методологічного, історичного та організаційного форматів трансформаційних процесів у системі державного управління в умовах становлення національної моделі стійкості (НМС). Визначено інституціональну сутність НМС, специфіку її формування та реалізації в умовах правового режиму воєнного стану й гібридних загроз, теоретично обґрунтовано резильєнтний концепт сучасного реформування державного управління в Україні.

Доведено, що за умов воєнного стану в Україні формується унікальний контекст, у якому цифрові технології стають критичним інструментом забезпечення обороноздатності, безперервності функціонування органів влади, координації дій та захисту громадян. На цій основі обґрунтовано потенціал розбудови НМС через інтеграцію цифрових технологій у систему державного управління та управління локальними спільнотами. Встановлено, що загальною проблемою функціонування державних інститутів є поєднання багатоваріантності стратегій цифрової трансформації з відсутністю цілісного системного бачення процесів забезпечення резильєнтності. Наголошено, що адаптація управлінських структур до викликів цифрового суспільства ускладнюється нерозвиненістю інституційно визначеного цифрового врядування; при цьому рівень цифрових компетентностей у суспільстві не є самодостатнім чинником реформ, а виступає платформою для впровадження елементної бази загальносистемних державноуправлінських перетворень.

У розділі здійснено комплексний аналіз еволюції поняття «стійкість державного управління» з урахуванням його розвитку в різних історичних, соціально-економічних та політичних умовах. Узагальнено теоретичні підходи до визначення стійкості управлінських систем як однієї з ключових характеристик ефективного функціонування держави; особливу увагу приділено базовим науковим парадигмам – системній теорії, теорії управління ризиками, адаптивному та проактивному управлінню. Обґрунтовано, що стійкість державного управління є багатовимірним концептом, який відображає здатність системи забезпечувати виконання своїх функцій в умовах зовнішніх і внутрішніх викликів, підтримувати інституційну спроможність, соціальну згуртованість та економічну стабільність.

На прикладі суспільно-політичних трансформацій ХХ – початку ХХІ століть показано еволюцію уявлень про стійкість з урахуванням глобалізаційних процесів. Окреслено сучасні виклики цифрової епохи – глобалізація, цифрова нерівність, гібридні загрози, кіберризиками, інформаційні війни, які суттєво трансформують традиційні підходи до державного управління та вимагають переходу до концепції цифрової стійкості. Показано, що цифровізація зумовлює потребу в новій оптиці аналізу стійкості

управлінських систем, орієнтованій не лише на протидію загрозам, а й на інноваційний розвиток, здатність адаптуватися до змін і забезпечувати безперервне функціонування державного управління у кризових ситуаціях.

Узагальнено основні підходи до тлумачення понять «стійкість» та «резильєнтність», які використовуються в міжнародних дослідженнях, та показано їхню релевантність до українського контексту. Виявлено, що стійкість в умовах цифрової трансформації передбачає інтеграцію інституційного, соціального, економічного, культурного та технологічного вимірів і ґрунтується на поєднанні адаптивності, гнучкості, захищеності, інноваційності та здатності до цифрової взаємодії з громадянами. Запропоновано авторську «формулу національної стійкості державного управління в цифрову епоху», в якій ключовими компонентами визначено: адаптивність і гнучкість управлінських структур, рівень кіберзахищеності, інноваційний потенціал, цифрову інклюзію та спроможність до прозорі цифрової комунікації з суспільством. Сформульовано базову проблему формування НМС – недостатню теоретико-методологічну опрацьованість національної моделі стійкості, зумовлену відсутністю підходів, що системно інтегрують цифрові технології в управлінські процеси. Показано, що більшість наукових досліджень зосереджена на окремих аспектах цифровізації, не враховуючи багаторівневий характер сучасного публічного управління та взаємозв'язок центрального, регіонального й локального рівнів. Встановлено, що відсутність єдиного концептуального підходу ускладнює розробку цілісної НМС, здатної синхронно враховувати внутрішні (інституційні, соціальні, економічні) й зовнішні (воєнні, геополітичні, інформаційні) виклики.

Проведений аналіз засвідчив неповну розробленість базової методології оцінювання здатності системи державного управління до адаптації в умовах цифрової трансформації, що створює інституційні ризики для ефективного реагування на кіберзагрози, інформаційні атаки, деструктивні впливи та провокує несистемність управлінських рішень. Наголошено, що недостатньо дослідженим залишається потенціал цифрових технологій щодо підвищення прозорості, підзвітності й підсилення публічного контролю за діяльністю органів влади. Доведено, що цифровізація створює суттєві можливості для підвищення ефективності, прозорості та адаптивності державного управління, але з позицій імперативу національної стійкості формує низку системних викликів. По-перше, потреба адаптації традиційних управлінських алгоритмів до цифрового середовища наштовхується на обмеженість інфраструктури та кадрових компетенцій, що призводить до фрагментації процесів і зниження результативності. По-друге, критично важливою стає побудова повноцінної системи кібербезпеки: відсутність стійких механізмів захисту даних та управління інформаційними потоками загострює ризики для національної безпеки. По-третє, нерівний доступ до цифрових технологій поглиблює соціальну нерівність, обмежує цифрову інклюзію та підриває суспільну згуртованість. По-четверте, ігнорування правового сегмента регулювання цифрової діяльності державних органів, фрагментарність і застарілість

нормативно-правової бази істотно ускладнюють, а подекуди майже унеможливають повноцінне впровадження цифрових інновацій у державне управління. На цій основі обґрунтовано необхідність комплексного, системного підходу до цифровізації публічного управління, який інтегрує інституційні, правові, технологічні, соціальні та культурні аспекти, забезпечує узгодженість реформ на всіх рівнях управління та створює теоретико-методологічне підґрунтя для подальшого розвитку національної моделі стійкості.

У другому розділі – **«Теоретичні засади формування національної моделі стійкості»** – узагальнено теоретичні засади формування національної моделі стійкості (НМС) на основі комплексного підходу, що інтегрує економічні, екологічні, соціальні, політичні та безпекові аспекти суспільного розвитку. Аргументовано, що в умовах зростання гібридних загроз, тривалої збройної агресії РФ та глобальної нестабільності національна стійкість набуває статусу стратегічного пріоритету для України й має розглядатися як рамковий орієнтир модернізації державного управління. Доведено, що в процесі становлення НМС ключовими елементами забезпечення національної безпеки та ефективного реагування на кризи є інституційна спроможність держави, адаптивність її організаційних структур і здатність до багаторівневої координації. Показано, що цифровізація державного управління виступає критичним чинником підвищення стійкості, оскільки забезпечує прискорення управлінських циклів, підвищення якості публічних послуг, скорочення транзакційних витрат і зменшення адміністративного навантаження на громадян та бізнес. Підкреслено необхідність цілеспрямованого запозичення та адаптації кращих світових практик (ЄС, НАТО, провідні цифрові демократії) із урахуванням українського безпекового, соціокультурного й інституційного контексту.

Сформульовано основні напрями розвитку НМС у площині цифрової трансформації: 1) цифровізація державного управління на основі розвитку електронного урядування; 2) створення Національного реєстру загроз як інтегрованої цифрової платформи для систематизації ризиків, агрегування даних з усіх секторів безпеки та оперативного прийняття рішень щодо реагування, що посилює превентивний потенціал НМС; 3) інтеграція публічно-приватного партнерства в процесі цифровізації державного управління, що забезпечує залучення інвестицій, технологічних інновацій і управлінських практик бізнесу для розроблення та впровадження рішень, орієнтованих на результат і ефективність; 4) розвиток електронного урядування та мобільних платформ як інструментів спрощення доступу до державних послуг, підвищення їх якості, прозорості й клієнтоорієнтованості органів публічної влади; 5) адаптацію цифрових технологій до локальних умов, що передбачає урахування територіальних відмінностей у рівні інфраструктурного розвитку, цифрових компетентностей населення, безпекових ризиків і соціальної структури, що є критично важливим для успішної імплементації інновацій у державному секторі; 6) впровадження механізмів управління даними в державному секторі (data governance) з урахуванням вимог захисту

персональних даних, кібербезпеки та етичного використання інформації, що забезпечує баланс між прозорістю, відкритістю даних і захистом приватності та підвищує довіру громадян до інституцій влади; 7) формування інтегрованої системи стійкості на основі сучасних підходів до управління загрозами (risk management, resilience management, системи раннього попередження), що дає змогу державі переходити від реактивних практик до проактивного й превентивного управління кризами; 8) постійне коригування національних стратегій у сфері цифровізації, резильєнтності, кібербезпеки та секторальних політик із урахуванням динаміки безпекового середовища, технологічних трендів і досвіду реалізації попередніх програм.

Обґрунтовано застосування системного підходу до формування НМС, який включає: ідентифікацію й типологізацію загроз; посилення координаційних функцій держави; інтеграцію недержавних суб'єктів (бізнес, громадянське суспільство, наукові установи, медіа) у безпекову архітектуру; розвиток крос-секторальної та міжвідомчої взаємодії. На цій основі розроблено теоретичну концепцію формування НМС в умовах правового режиму воєнного стану, що враховує поєднання воєнних, економічних, інформаційних та соціокультурних чинників. Встановлено, що НМС є комплексним, багатовимірним концептом, який відображає здатність держави, суспільства та економіки адаптуватися до динамічних змін і протистояти різнотипним викликам – від військових і гібридних до екологічних, технологічних та гуманітарних. Основними складниками цієї моделі визначено: інституційну спроможність, що детермінує ефективність державних структур у прогнозуванні, запобіганні, реагуванні та відновленні після криз; соціальну згуртованість, яка забезпечує довіру, солідарність і готовність громадян брати участь у спільних діях, підтримувати державні інститути й протидіяти дезінформації; економічну стабільність, що передбачає диверсифікацію економіки, раціональне використання ресурсів, стійкість до шоків і підтримку сталого розвитку; технологічну адаптивність, яка включає сприйнятливість до інновацій, цифрову трансформацію управлінських процесів, розвиток цифрових компетентностей та захищену цифрову інфраструктуру; національно-культурну стійкість і ментальну резильєнтність, які охоплюють систему цінностей, ідентичність, історичну пам'ять і здатність суспільства зберігати єдність та суб'єктність в умовах зовнішнього тиску й інформаційно-психологічних операцій.

Обґрунтовано визначальну роль правового компонента у формуванні та розвитку НМС. Право розглянуто як платформу моделі стійкості, що визначає рамки допустимих дій держави та інших суб'єктів, закріплює механізми розподілу повноважень, відповідальності й контролю. Показано, що безпека як системоутворювальний складник НМС не лише задає цільову функцію моделі, а й формує власний алгоритм ідентифікації загроз, пріоритизації ризиків і визначення критичних вразливостей. Наголошено на ключовому значенні міжнародної співпраці для посилення НМС через обмін досвідом, ресурсами, технологіями та спільні безпекові ініціативи.

У дисертації сформовано дослідницьку стратегію розвитку НМС, яка дозволила: виокремити базові компоненти стійкості на основі статистичного аналізу великих масивів даних, що характеризують економічні, соціальні, безпекові й екологічні параметри; здійснити систематизацію та ранжування цих компонент за ступенем їх впливу на інтегральний індекс національної стійкості, що дало змогу ідентифікувати критично важливі складові для адаптації НМС до сучасних викликів; виявити структурні зв'язки, кореляції й латентні фактори між окремими компонентами, що сприяло формуванню цілісного уявлення про архітектуру національної стійкості та визначенню «вузьких місць» у функціонуванні системи.

Визначено основні складники НМС як структурного елементу Стратегії реформування державного управління до 2025 р. та обґрунтовано підходи до їх інтеграції в нову Стратегію реформування державного управління до 2030 р. на основі критеріїв вступу до ЄС, вимог цифрової трансформації, відновлення територіальної цілісності та післявоєнної реконструкції. Це передбачає реалізацію таких завдань: формування цілісного концепту НМС та аналіз можливостей, обмежень і ризиків адаптації європейських принципів публічного управління до української системи влади в контексті побудови проєвропейської моделі державних інституцій; розроблення методологічної моделі реалізації НМС у контексті концепції європейської держави, що враховує стандарти верховенства права, прав людини, відкритого врядування, субсидіарності й багаторівневого управління; теоретичне обґрунтування сучасного дослідницького тренду формування НМС на основі компаративно-адаптаційної парадигми: сприйняття та критичне переосмислення зовнішніх (глобальних і європейських) стандартів за умови збереження національних особливостей, історичних традицій і управлінської культури.

Наголошено на потребі інтегративних міждисциплінарних досліджень, головною метою яких є формування наукового підґрунтя еволюції НМС у форматі цифрової правової держави. Показано, що створення ефективного механізму реалізації НМС є не лише інструментом модернізації державного управління, а й умовою виживання українського суспільства, збереження національної ідентичності та державної незалежності в умовах тривалої агресії. З'ясовано, що концептуалізація стійкості в умовах протидії збройній агресії РФ потребує системного аналізу та класифікації існуючих теоретичних підходів до НМС на основі змінних параметрів (інституційних, соціальних, економічних, культурних, безпекових). Запропоновано алгоритм інтеграції таких підходів в єдину методологічну систему аналізу й проектування механізмів національної стійкості, який передбачає: систематизацію ключових концепцій, що розкривають різні виміри стійкості, порівняльний аналіз їхніх переваг і обмежень, оцінку функціональної придатності кожного підходу для умов збройної агресії та тривалої гібридної війни; виокремлення інваріантних аспектів (принципів, механізмів, індикаторів), які можуть бути використані для побудови цілісної стратегічної рамки протидії викликам агресії та післявоєнної відбудови. Такий підхід забезпечує логічну завершеність, теоретичну

аргументованість і практичну релевантність концепції НМС.

У третьому розділі – **«Цифрові управлінські платформи та розвиток державних і суспільних ініціатив в Україні: вплив на соціальну стабільність і безпеку управлінських систем»** цифрові управлінські платформи розглядаються як ключовий інструмент розвитку державних і суспільних ініціатив та як структурний елемент екосистеми національної стійкості (National E-Resilience). Цифровізація інтерпретується не лише як технологічний процес, а як чинник трансформації логіки публічного управління, розширення участі громадян і зміцнення соціальної стабільності та безпеки функціонування управлінських систем.

Обґрунтовано, що в умовах воєнної агресії РФ та гібридних загроз цифрові управлінські платформи стали інфраструктурною основою координації державних і громадських ініціатив, забезпечуючи швидку мобілізацію ресурсів, прозорість їх використання та інтеграцію зусиль держави, бізнесу й громадянського суспільства. У цьому контексті цифрові управлінські платформи формалізовано як інституційно закріплені, технологічно інтегровані цифрові системи, що підтримують повний цикл публічного управління – від збору даних та аналітики до прийняття рішень, координації, виконання, моніторингу та зворотного зв'язку за участю держави й суспільства. Вони визначені базовим компонентом авторської моделі National E-Resilience, оскільки інтегрують інформаційні ресурси в єдину інфраструктуру, забезпечують багаторівневу координацію та підтримують безперервність управлінських процесів у кризових умовах.

Показано, що цифровізація якісно змінює зміст і форми державних і суспільних ініціатив. На державному рівні цифрові платформи забезпечують реалізацію політик у форматі інтегрованих сервісів е-урядування, систем моніторингу публічних фінансів, електронної взаємодії «держава – громадянин». На суспільному рівні вони підтримують волонтерські рухи, краудфандинг, самоорганізацію громад, горизонтальні мережі підтримки в умовах війни та криз. На стику державних і громадських ініціатив цифрові платформи створюють інструменти спільного управління, включаючи електронні консультації, петиції та відкритий моніторинг виконання рішень. Доведено, що саме синергія цих ініціатив, опосередкована цифровими платформами, суттєво посилила соціальну згуртованість та довіру до інститутів влади.

Цифрові управлінські платформи проаналізовано як фактор зміцнення соціальної стабільності та безпеки функціонування управлінських систем. У безпековому вимірі вони підтримують системи раннього попередження, моніторинг загроз та координацію реагування; у соціальному – забезпечують доступність послуг, адресність допомоги та зменшення нерівності в доступі до ресурсів; в інституційному – сприяють прозорості, підзвітності й зниженню корупційних ризиків; у когнітивному – формують нові практики взаємодії з державою, підтримують інформаційну стійкість і національну ідентичність у цифровому середовищі. Наголошено, що позитивний вплив платформ залежить

від рівня захисту даних, якості управління ризиками, інклюзивності цифрових сервісів і здатності держави протидіяти інформаційним маніпуляціям.

Феномен цифрових управлінських платформ формалізовано через поєднання інституційного, функціонального, технологічного й соціального аспектів. Показано, що вони мають розглядатися як інтегровані вузли екосистеми National E-Resilience, які забезпечують циркуляцію даних між рівнями та секторами управління, перетворення даних на управлінські рішення, зворотний зв'язок між державою, суспільством і бізнесом, а також інституціоналізацію й масштабування суспільних ініціатив.

У розвиток загальної моделі Digital Resilience Assessment (DRA) виділено блоки показників, релевантних саме цифровим управлінським платформам: індикатори розвитку ініціатив (динаміка проектів, реалізованих через платформи, залучені ресурси, охоплення цільових груп), індикатори соціальної взаємодії та довіри (рівень користування, участь в е-демократичних інструментах, оцінка якості сервісів), індикатори безпеки та безперервності функціонування (кіберінциденти, відмовостійкість, час відновлення), а також інтегрованості та координації (кількість інтегрованих реєстрів, частка міжвідомчих процесів у цифровому форматі, скорочення часу процедур). Підкреслено, що включення цих блоків у DRA дає змогу оцінювати не лише технічну цифрову зрілість, а й внесок цифрових платформ у стійкість, стабільність і безпеку управлінських систем.

Зроблено висновок, що цифрові управлінські платформи є ключовим механізмом консолідації державних і суспільних ініціатив в Україні, а їх подальший розвиток прямо впливає на рівень соціальної стабільності, довіри до влади та здатність системи публічного управління функціонувати в умовах воєнних, безпекових та соціальних криз. Формалізація цього феномена в межах концепцій National E-Resilience та Digital Resilience Assessment створює наукове підґрунтя для обґрунтованого проєктування політик цифрової стійкості та еволюції екосистеми національної стійкості в цифровому суспільстві.

У четвертому розділі – **«Характеристика механізмів забезпечення національної моделі стійкості в умовах цифрового суспільства»** – обґрунтовано системний підхід до проєктування та оцінювання механізмів реалізації НМС в умовах цифрової трансформації. Авторська позиція виходить з того, що НМС може бути ефективною лише за умови створення інтегрованої цифрової інфраструктури моніторингу, смарт-резильєнтних регіональних стратегій та інституційно закріплених когнітивно-інформаційних механізмів стійкості. Обґрунтовано напрями формування раціонального алгоритму моніторингу функціонування НМС, який забезпечує комплексну оцінку безпекових, соціально-економічних, інформаційних та управлінських параметрів. Доведено, що в умовах війни критичною є наявність єдиного системного підходу до динамічного моніторингу, здатного своєчасно виявляти вразливості, оцінювати ефективність реагування та забезпечувати адаптацію інституцій до змін середовища. Запропонований алгоритм включає послідовність взаємопов'язаних етапів: діагностику загроз і викликів (збройні

дії, суспільна дестабілізація, інформаційна війна, руйнування інфраструктури), збір та аналіз даних (з використанням інструментів обробки великих даних і інтеграції інформації з державних органів, громадянського суспільства, ЗМІ та міжнародних партнерів), визначення критичних індикаторів стійкості (спроможність оборонного сектору, рівень соціальної довіри, доступ до критичної інфраструктури, стан інформаційної безпеки), оцінку ефективності реагування (автоматизований аналіз дій національних інститутів щодо відповідності потребам і загрозам) та розробку рекомендацій і коригування стратегій на основі сценарного прогнозування. Така логіка моніторингу узгоджується з авторською моделлю Digital Resilience Assessment та розкриває її прикладний вимір.

Доведено потребу створення інтегрованої національної цифрової платформи моніторингу НМС, що виступає технічною та інституційною основою реалізації зазначеного алгоритму. Обґрунтовано, що платформа має забезпечувати оперативний обмін даними між органами державної влади, силами безпеки й оборони, органами місцевого самоврядування, громадськими організаціями та міжнародними партнерами. Її інструменти повинні надавати в режимі реального часу дані щодо структурної готовності до криз, ступеня адаптації систем, ефективності заходів із відновлення та дозволяти оперативно трансформувати управлінські рішення. У такий спосіб платформа розглядається як практична реалізація авторської концепції National E-Resilience, у межах якої цифрові управлінські платформи є ключовим механізмом підтримання функціональної безперервності держави.

На основі аналізу багаторівневої структури НМС розроблено концептуальні засади моделі «смарт-резильєнтних регіональних стратегій» (СРРС) як інноваційного інструменту просторової диференціації НМС. Показано, що СРРС враховують унікальні соціально-економічні, географічні, екологічні та культурні характеристики регіонів і спрямовані на посилення їхньої спроможності реагувати на кризи, адаптуватися до нових умов та підтримувати життєздатність у довгостроковій перспективі. Виокремлено чотири ключові складові СРРС. По-перше, індивідуалізація стратегій: для кожного регіону формується профіль ризиків і можливостей, що включає структуру економіки, рівень зайнятості, ризики природних катастроф, демографічні та культурні особливості; на цій основі визначаються критичні інфраструктури, «вузькі місця» та резерви розвитку. По-друге, використання цифрових інструментів та інноваційних технологій: йдеться про застосування цифрових моделей розвитку регіонів для моделювання кризових ситуацій, геоінформаційних систем для інтеграції просторових даних та смарт-технологій управління інфраструктурою (енергетика, транспорт, водопостачання). По-третє, інтеграцію багаторівневих управлінських підходів: СРРС розглядаються як частина НМС, що забезпечує поєднання децентралізації рішень (посилення ролі регіональних центрів стійкості) з вертикальною координацією та горизонтальною співпрацею між регіонами. По-четверте, створення інтегрованої регіонально чутливої цифрової платформи моніторингу,

яка забезпечує обмін даними, координацію дій і спільне планування реагування.

У межах компаративно-адаптаційної парадигми, розробленої в дисертації, механізми забезпечення НМС розглянуто крізь призму адаптації кращих зарубіжних практик до українського контексту. Порівняльний аналіз моделей стійкості США, Великої Британії, Естонії, Фінляндії, Ізраїлю дав змогу виявити інституційні, культурні та технологічні особливості, релевантні для України. США демонструють ефективність багаторівневого управління та централізованих хмарних стратегій; Велика Британія – роль Government Digital Service як драйвера цифрової трансформації; Естонія – можливості повної інтеграції електронного урядування та високого рівня кібербезпеки; Фінляндія – акцент на соціальній стійкості, освіті та довірі; Ізраїль – інтеграцію цифрових технологій у сферу національної безпеки й управління ризиками. Доведено, що пряма трансплантація цих моделей в українських умовах неможлива через специфіку воєнного стану, гібридних загроз, нерівності доступу до цифрових технологій, низький рівень довіри до інститутів та фрагментованість нормативної бази. На цій підставі автором аргументовано доцільність гібридної моделі управління стійкістю, що поєднує централізовані та децентралізовані елементи, крос-інституційну співпрацю, розвиток цифрових компетентностей державних службовців, цифрову інклюзію громад та смарт-резильєнтні регіональні стратегії.

Запропонована модель «раціональної інформаційної стабільності» концептуалізується як інтегральний механізм забезпечення НМС 3.0, що поєднує когнітивну безпеку, адаптацію до викликів цифровізації та збереження національної ідентичності. Виділено п'ять її ключових елементів: когнітивну діагностику (систематичний аналіз інформаційного середовища, виявлення ризиків і маніпуляцій), управління інформаційними потоками (забезпечення прозорості, об'єктивності та своєчасності інформації), освітню інтеграцію (формування інформаційної грамотності й критичного мислення), соціально-культурну адаптацію (цифрове відтворення та популяризація національних цінностей і традицій) та стратегічне управління ризиками (сценарне прогнозування й розробка планів дій на випадок інформаційних криз). У сукупності ці елементи формують інституціональний каркас, що не лише протидіє деструктивним впливам, а й забезпечує проактивний розвиток інформаційно стійкого суспільства. На цій основі у розділі посилено аргументацію авторської позиції, згідно з якою саме синергія цих елементів у межах National E-Resilience створює передумови для сталого функціонування й відновлення управлінських систем України в умовах війни, цифрових трансформацій і повоєнного відновлення.

У п'ятому розділі – **«Цифрова резильєнтність держави й суспільства: концепції, управлінські стандарти та інституційні моделі»** – цифрові технології розглянуто як стратегічний ресурс формування національної моделі стійкості (НМС) та екосистеми National E-Resilience, здатної забезпечити адаптивність, безперервність і результативність функціонування державних та

суспільних інститутів в умовах війни, гібридних загроз і глибокої цифрової трансформації.

Показано, що інтеграція цифрових технологій у державне управління є не лише інструментальним, а цивілізаційним зрушенням, яке змінює самі засади публічного врядування. У цьому контексті обґрунтовано нову парадигму інституціоналізації цифрової політики у форматі НМС, що поєднує технологічні, правові, організаційні та ментально-культурні компоненти. Авторська позиція полягає в тому, що лише цифрово інституціоналізована НМС, вбудована в екосистему National E-Resilience, здатна забезпечити довгострокову резильєнтність України в умовах воєнного та поствоєнного розвитку. Визначено базові принципи інтеграції цифрових технологій у публічне управління як засади цифрової резильєнтності, а людиноцентричність трактується не як декларативний лозунг, а як структурний принцип, що орієнтує цифрові сервіси, політики та платформи на реальні потреби громадян, їхню безпеку, гідність і залученість.

У контексті авторської концепції інтеграції цифрових технологій розвинено модель Integrated Open Governance Framework, інтерпретовану як інтегроване відкрите управління з позицій резильєнтності. На відміну від класичних моделей е-врядування, ця модель зосереджується не лише на доступі до послуг, а на стійкості управлінських систем і здатності держави функціонувати в умовах системних криз. У межах цієї моделі сформульовано нові критерії оцінювання впливу цифровізації на якість державного управління, що конкретизують запропоновану у роботі методологію Digital Resilience Assessment (DRA). До них віднесено: ефективність комунікацій «держава – громадянин – інституції громадянського суспільства»; швидкість реагування на запити та кризові сигнали; рівень задоволеності користувачів цифровими послугами; ступінь включеності громадян у процеси співуправління; стійкість цифрових сервісів до зовнішніх загроз (кібератак, збоїв інфраструктури, інформаційних операцій). Обґрунтовано, що ці критерії дозволяють перейти від оцінки «цифрової зрілості» до вимірювання резильєнтності цифрового врядування. Особливий акцент зроблено на цифрових управлінських стандартах як ключовому механізмі інституціоналізації цифрової політики у форматі НМС. Цифрові управлінські стандарти визначено як формалізовані правила й процедури збору, обробки, передачі та використання інформації в системі публічного управління, що забезпечують її стабільність, передбачуваність, кіберзахищеність та адаптивність. Вони розглядаються як алгоритмізовані «контури стійкості», які зменшують залежність від індивідуальної компетентності й мінімізують ризики управлінських помилок у кризових ситуаціях.

У межах дисертації запропоновано цілісну класифікацію цифрових управлінських стандартів: 1) стандарти кібербезпеки, які задають мінімально необхідні вимоги до захисту систем і даних від кібератак і несанкціонованого доступу; 2) стандарти відкритого управління, що визначають режими прозорості, підзвітності й участі громадян; 3) стандарти цифрової інклюзії,

спрямовані на забезпечення рівного доступу до цифрових послуг незалежно від місця проживання, соціально-економічного статусу чи віку; 4) стандарти якості публічних послуг в електронному форматі, які фіксують вимоги до швидкості, надійності, зручності та безпечності сервісів; 5) стандарти управління даними, що регламентують повний цикл роботи з даними – від збору й валідації до зберігання, обміну та повторного використання; 6) стандарти міжвідомчої взаємодії, які визначають правила інформаційного обміну між державними структурами, забезпечуючи інтеоперабельність систем; 7) стандарти моніторингу й оцінювання, покликані забезпечити зворотний зв'язок щодо ефективності впроваджених цифрових рішень; 8) стандарти навчання та розвитку персоналу, що встановлюють вимоги до цифрових компетентностей публічних службовців; 9) стандарти адаптивності управлінських структур як набір принципів гнучкого реагування на зміни; 10) стандарти правового регулювання, які закріплюють правові основи цифрового врядування та імплементацію міжнародних норм. Ці стандарти у сукупності формують нормативно-алгоритмічний каркас цифрової резильєнтності, що забезпечує узгодженість дій усіх суб'єктів НМС.

Ключовою авторською розробкою визначена концепція механізму цифрової інституційної спроможності – Adaptive Institutional Capacity Building (AICB). Вона інтерпретується як системний підхід до формування інституційної здатності органів влади адаптуватися до викликів цифровізації, зберігаючи ефективність, легітимність і стійкість. AICB ґрунтується на принципах інтеграції (поєднання традиційних практик із цифровими інноваціями), відкритості (доступність інформації, прозорість процесів), інноваційності (постійний пошук і впровадження нових технологічних рішень) та участі громадян (співуправління як умова легітимності).

Доведено, що реалізація AICB передбачає системне використання аналітики великих даних, штучного інтелекту, блокчейн-технологій та інноваційних хмарних сервісів. У цьому контексті розвинуто та конкретизовано низку авторських понять: «цифрова резильєнтність інституцій» (здатність органів влади зберігати функціональну спроможність, адаптуватися та відновлюватися під впливом цифрових і кризових шоків) та «інституційна гнучкість» (можливість швидко змінювати структуру, процедури та інструменти управління у відповідь на нові виклики). Важливим елементом AICB виступає створення інноваційних хабів у публічному секторі – організаційно-цифрових платформ для тестування, масштабування й спільної розробки цифрових рішень за участі держави, бізнесу та громадянського суспільства.

У дисертації розвинуто ідею Smart Digital Policies – «розумних цифрових політик», що адаптуються в реальному часі на основі алгоритмів штучного інтелекту, сценарного моделювання та прогнозової аналітики. Обґрунтовано, що такі політики дають змогу ухвалювати обґрунтовані управлінські рішення без необхідності постійних масштабних змін нормативно-правової бази. Запропоновано впровадження інструментів динамічного сценарного

моделювання, котрі дозволяють прогнозувати наслідки управлінських рішень до їх реалізації, а також систем управління ризиками, які автоматично оновлюють політики відповідно до змін економічної, безпекової та соціальної ситуації. Саме тому окремим напрямом АІСВ виступає концепція «інституційного SaaS» (Institutional Software as a Service). Обґрунтовано створення єдиної хмарної платформи для органів державного управління у форматі SaaS, яка надає доступ до стандартизованих інструментів планування, моніторингу, аналізу та прийняття рішень. Модульна архітектура такої платформи дозволяє центральним і місцевим органам влади використовувати уніфіковані цифрові рішення (шаблони звітності, модулі прогнозування, аналітичні панелі), знижуючи витрати, забезпечуючи сумісність даних та підвищуючи прозорість. Це безпосередньо пов'язано з реалізацією National E-Resilience, оскільки уніфікована цифрова інфраструктура є передумовою інтегрованого управління стійкістю.

У межах АІСВ запропоновано також концепт «цифрових траєкторій розвитку інститутів» (Digital Institutional Trajectories). Вони передбачають поетапне планування цифрового розвитку кожного органу влади на основі аудиту цифрової інфраструктури, виявлення «цифрових дискрецій» (зон суб'єктивного, неформалізованого впливу, що знижують прозорість і передбачуваність управління), визначення цільових моделей цифрової зрілості та розроблення дорожніх карт трансформації. Такі траєкторії дозволяють перевести цифрову трансформацію з декларативного у керований, вимірюваний і орієнтований на стійкість процес.

Підкреслено, що: по-перше, цифрові технології у межах НМС мають розглядатися не як самоціль, а як архітектурний принцип побудови стійкої держави та суспільства; по-друге, цифрові управлінські стандарти та АІСВ забезпечують інституційне «ядро» цифрової резильєнтності; по-третє, моделі Integrated Open Governance, Smart Digital Policies, Institutional SaaS і Digital Institutional Trajectories формують логіку переходу від фрагментарної цифровізації до цілісної цифрової екосистеми стійкості. Таким чином, доведено, що потенціал цифрових технологій для підвищення стійкості держави й суспільства реалізується лише за умови їх вбудовування в авторську екосистему National E-Resilience – через інституціоналізовану цифрову політику, стандарти управління, адаптивну інституційну спроможність і розумні цифрові політики, які роблять НМС не статичною конструкцією, а динамічною, навчальною й самовідновною системою. Це, на думку автора, є ключовою передумовою не лише виживання, а й розвитку України в умовах тривалої війни, глобальної конкуренції та невизначеності цифрової епохи.

ВИСНОВКИ

У дисертації вирішено актуальну наукову проблему, яка полягала у розробці теоретико-методологічних засад формування НМС у форматі цифрового суспільства. Наукові результати дослідження надали змогу

сформулювати ряд висновків і рекомендацій, які мають як теоретичне, так і практичне значення для формування державноуправлінської парадигми розвитку Української держави.

1. Розкрито сутність НМС у контексті сучасних інституціональних підходів, особливостей розвитку державного управління в умовах правового режиму воєнного стану та викликів цифрового суспільства. Визначено, що національна модель стійкості (НМС) – це інтегрована, інституціоналізована система організації та здійснення державного управління, яка забезпечує здатність держави й суспільства своєчасно виявляти, оцінювати та прогнозувати воєнні, безпекові, соціально-економічні, інформаційні й технологічні загрози, адаптувати інститути влади, політики, процедури та ресурси до умов криз і невизначеності, підтримувати безперервність і легітимність функціонування публічної влади, захищати критичну інфраструктуру, зберігати суспільну згуртованість і національну ідентичність, а також використовувати потенціал цифрового суспільства (дані, цифрові платформи, інформаційно-комунікаційні технології, штучний інтелект) для підвищення ефективності, прозорості й підзвітності управління, орієнтованого на довгостроковий стійкий розвиток держави в умовах війни, гібридних загроз та глибокої цифрової трансформації. Встановлено, що НМС є ключовим складником сучасної парадигми державного управління та національної безпеки, який визначає інституціональну здатність держави адаптуватися до зовнішніх та внутрішніх викликів, зберігати свою цілісність і функціональність. У контексті сучасних наукових підходів запровадження НМС вимагає інтеграції ресурсів і зусиль державних структур, суспільства і громадян, що базується на основі реалізації принципів крос-інституціональної співпраці. У сучасному цифровому суспільстві, де інформаційні технології стають основними інструментами управління, важливо також забезпечити кібербезпеку та захист інформаційних систем. З цією метою у роботі обґрунтовано теоретико-методологічні засади формування НМС у форматі цифрового суспільства, що передбачає дослідження специфіки цифрової трансформації державного управління, розробку авторської концепції національної стратегії державотворення на основі адаптації інституціональних механізмів до умов цифровізації, а також створення ефективних інструментів публічного адміністрування для забезпечення стійкості держави в умовах сучасних викликів – протидії збройній агресії РФ, незавершеності інституціональних реформ, формуванню нової цифрової парадигми управління.

Вимоги правового режиму воєнного стану потребують від державного управління підвищеної адаптивності, інтеграції цифрових технологій та ефективного реагування на гібридні загрози, включаючи кіберризики та інформаційні атаки. Інституційна спроможність держави, соціальна згуртованість і технологічна адаптивність є ключовими складниками національної моделі стійкості, що забезпечують її ефективність у кризових ситуаціях. Формування національної стійкості в умовах цифровізації потребує системного підходу, який інтегрує правові, соціальні, економічні та

технологічні аспекти для забезпечення стабільного розвитку держави.

2. Визначено структурні проблеми та перспективи становлення і розвитку основ законодавства у сфері формування НМС, діяльності державних інститутів у форматі цифрового суспільства та їх адаптивності до інституціональних змін. НМС визначена не лише як сукупність заходів безпеки, а як екосистема управління (National E-Resilience), що поєднує правові норми, інститути, цифрові технології, управлінські стандарти, механізми моніторингу та смарт-резильєнтні регіональні стратегії й спрямована на довгостроковий розвиток держави в умовах війни та глибокої цифрової трансформації. На основі проведеного дослідження визначено, що структурні проблеми та перспективи становлення й розвитку основ законодавства у сфері формування національної моделі стійкості характеризуються комплексним характером викликів та можливостей. Ключовою проблемою виступає недостатня розвиненість нормативно-правового забезпечення формування НМС та процесів цифровізації державного управління, що ускладнює впровадження інновацій та знижує адаптивність державних інституцій до змін.

Визначено перспективні напрями розвитку, серед яких пріоритетними є адаптація законодавства України до міжнародних стандартів у сфері цифровізації та формування комплексної нормативної бази становлення НМС в умовах цифрового суспільства. Особливу увагу приділено розробці правового поля для регулювання відносин у сфері цифровізації, що дозволить уникнути правових колізій і забезпечити захист прав громадян. Важливим аспектом є створення стандартів правового регулювання, які визначають правові основи для впровадження цифрових технологій у державному управлінні, включаючи імплементацію міжнародних норм. Щодо адаптивності державних інститутів до змін, дослідження показало необхідність впровадження гнучких механізмів правового регулювання та розвитку інституційної спроможності через відповідне нормативне забезпечення. Це дозволить створити правові механізми для швидкого реагування на зміни та забезпечити ефективне функціонування державних інституцій у форматі цифрового суспільства.

3. Проаналізовано вплив цифровізації на розвиток державних та суспільних ініціатив в Україні щодо формування НМС, досліджено їх роль у зміцненні соціальної стабільності й безпеки функціонування управлінських систем, формалізовано феномен цифрових управлінських платформ. На основі проведеного дослідження встановлено, що цифровізація здійснює комплексний вплив на розвиток державних та суспільних ініціатив в Україні через впровадження інноваційних технологій, що трансформують традиційні механізми управління та створюють нові можливості для взаємодії держави і суспільства. Зокрема, цифрові технології сприяють підвищенню адаптивності державних структур через впровадження гнучких управлінських механізмів, автоматизацію процесів та розвиток електронних послуг, що підвищує ефективність державного управління та його здатність реагувати на сучасні виклики.

Доведено, що цифровізація відіграє ключову роль у зміцненні соціальної

стабільності та стійкості шляхом забезпечення прозорості управлінських процесів, розширення можливостей громадської участі та підвищення доступності державних послуг. Впровадження цифрових платформ створює нові канали комунікації між державою та громадянами, сприяє розвитку цифрових компетенцій населення та забезпечує соціальну інклюзію через рівний доступ до цифрових послуг. *Цифрова управлінська платформа* як складник НМС визначається як інтегрована система, яка забезпечує автоматизацію управлінських процесів, координацію між різними інституціями, моніторинг, аналітику ризиків та підтримку прийняття рішень на основі аналізу великих даних і прогнозних моделей. Такі платформи спрямовані на підвищення прозорості, ефективності та адаптивності державного управління, дозволяючи інтегрувати інформаційні ресурси, забезпечувати швидкість реагування на виклики та створювати нові типи взаємодії між державою, громадянами та бізнесом.

Формалізація феномену цифрових управлінських платформ в дизайні НМС дозволила визначити такі платформи як інтегровані системи, що забезпечують автоматизацію управлінських процесів, координацію між різними інституціями та аналітичну підтримку прийняття рішень, й виступають основою для розвитку «розумного урядування», що базується на використанні великих даних, штучного інтелекту та інших інноваційних технологій для підвищення ефективності державного управління та забезпечення національної моделі стійкості в умовах цифрової трансформації суспільства.

4. На основі проведеного дослідження розроблено теоретичну концепцію National E-Resilience як інтегровану модель управління, спрямовану на забезпечення НМС в Україні в умовах цифровізації, особливо під час воєнного стану. Концепція базується на систематичному підході до оцінки, аналізу та посилення спроможності держави реагувати на зовнішні та внутрішні виклики. Її ключовими компонентами є централізована цифрова платформа управління, адаптивні механізми функціонування державних інституцій, інтеграція цифрових технологій у всі рівні управління та розвиток інституційної гнучкості (у форматі НМС). Основою концепції є впровадження алгоритму оцінки цифрової стійкості (Digital Resilience Assessment, DRA), який дозволяє оцінювати здатність державних структур адаптуватися до викликів цифрової трансформації. Цей алгоритм включає діагностику загроз, збір і аналіз великих даних, визначення критичних індикаторів стійкості (зокрема, рівня соціальної довіри, кібербезпеки, доступу до критичної інфраструктури), а також розробку рекомендацій для коригування стратегій реагування.

Концепція «National E-Resilience» передбачає створення інтегрованої цифрової платформи моніторингу, яка забезпечує оперативний обмін даними між органами управління, силовими структурами, громадськими організаціями та міжнародними партнерами. Ця платформа дозволяє отримувати звіти в реальному часі про готовність до кризових ситуацій, ступінь адаптації до змінних умов та ефективність заходів із відновлення функціонування державних систем. Особливу увагу приділено адаптації міжнародного досвіду

до українських реалій. У межах концепції запропоновано компаративно-адаптаційну парадигму, яка дозволяє враховувати як інституційні, так і культурні особливості країни. Концепція також акцентує увагу на розвитку цифрової резильєнтності як здатності державних інституцій адаптуватися до цифрових змін і протистояти кіберзагрозам. Важливим аспектом є створення інноваційних хабів, які слугуватимуть платформами для обміну ідеями та впровадження нових технологій у державне управління.

5. Досліджено напрями інтеграції передових інформаційних технологій у систему державного управління в контексті формування національної моделі стійкості. На основі проведеного дослідження визначено, що інтеграція передових інформаційних технологій у систему державного управління є ключовим напрямом формування національної моделі стійкості (НМС), яка забезпечує адаптивність, ефективність та прозорість управлінських процесів в умовах сучасних викликів. Основними аспектами цієї інтеграції є впровадження цифрових платформ, автоматизація управлінських функцій, використання великих даних, штучного інтелекту та блокчейн-технологій, що дозволяє створити єдину систему моніторингу, аналізу та реагування на загрози. Особливу увагу приділено створенню Національного реєстру загроз, який систематизує ризики та сприяє підвищенню національної стійкості через прогнозування та попередження кризових явищ. Доведено, що впровадження штучного інтелекту та аналітики великих даних у державне управління сприяє підвищенню ефективності прийняття рішень, зокрема через автоматизацію процесів збору, обробки та аналізу інформації. Це дозволяє не лише оптимізувати використання ресурсів, але й забезпечити прозорість управлінських процесів, що підвищує довіру громадян до державних інституцій. Важливим аспектом є також розвиток електронного урядування, яке через мобільні платформи та інтуїтивно зрозумілі інтерфейси спрощує доступ громадян до державних послуг, підвищує якість та доступність таких послуг.

Запропоновано впровадження «смарт-резильєнтних регіональних стратегій» (СРРС) як інструментів НМС, які враховують унікальні соціально-економічні, географічні та культурні особливості регіонів. Ці стратегії базуються на використанні геоінформаційних систем (GIS), інтелектуальних систем управління інфраструктурою та віртуальних моделей для прогнозування кризових ситуацій. СРРС спрямовані на зміцнення регіональної здатності адаптуватися до нових умов, реагувати на кризи та забезпечувати стабільний розвиток. Окремо наголошено на важливості формування нормативно-правової бази для регулювання цифрових трансформацій у державному управлінні. Це включає розробку стандартів цифрового урядування, які визначають правила збору, обробки та використання даних, а також забезпечують баланс між прозорістю та захистом приватного права.

6. Визначено державноуправлінські механізми формування суспільної довіри до органів влади та активізації громадянського суспільства в умовах цифрового суспільства у форматі функціонування НМС. На основі проведеного дослідження визначено, що формування суспільної довіри до органів влади та

активізація громадянського суспільства в умовах цифрового суспільства є ключовими завданнями для забезпечення стійкості державного управління. У сучасних умовах функціонування національної моделі стійкості довіра до органів влади формується через прозорість, підзвітність, ефективність управлінських процесів та залучення громадян до прийняття рішень. Для досягнення цих цілей запропоновано низку державноуправлінських інструментів, які базуються на інтеграції цифрових технологій у систему публічного управління. Окрім цифрових управлінських платформ, інструментами виступають: по-перше, розвиток цифрової інклюзії, яка забезпечує рівний доступ громадян до цифрових послуг незалежно від їхнього соціального статусу, віку чи місця проживання, і включає створення інтуїтивно зрозумілих інтерфейсів для електронних послуг, підвищення цифрової грамотності населення та впровадження програм навчання для вразливих груп. Рівний доступ до цифрових ресурсів сприяє соціальній згуртованості та підвищує довіру до держави.

По-друге, впровадження цифрових стандартів прозорості та підзвітності, які регулюють процеси збору, обробки та використання даних у державному управлінні; це включає стандарти відкритого управління, які забезпечують доступ громадян до інформації про діяльність органів влади, а також стандарти моніторингу та оцінки ефективності впроваджених цифрових технологій; прозорість управлінських процесів підвищує легітимність рішень та зміцнює довіру громадян. По-третє, інтеграція громадян у процеси прийняття рішень шляхом використання цифрових технологій, що включає створення механізмів зворотного зв'язку, таких як електронні петиції, опитування та платформи для збору пропозицій від громадян. По-четверте, забезпечення кібербезпеки та захисту даних, що є критично важливим для збереження довіри громадян до цифрових платформ. Адже відсутність чітких механізмів захисту даних може призвести до втрати довіри до державних інституцій, тому впровадження національних стандартів кібербезпеки та інвестиції в захист цифрової інфраструктури є пріоритетними завданнями.

7. Досліджено роль крос-інституціонального співробітництва (на рівні крос-інституціональних платформ) в реалізації національної моделі стійкості як процесу взаємодії між державними структурами, бізнесом та неурядовими організаціями у запобіганні кризовим явищам та системним викликам. На основі проведеного дослідження встановлено, що крос-інституціональне співробітництво є ключовим елементом реалізації національної моделі стійкості (НМС) в умовах цифрового суспільства. Воно забезпечує ефективну взаємодію між державними структурами, бізнесом та неурядовими організаціями, спрямовану на запобігання кризовим явищам, адаптацію до викликів та зміцнення соціальної згуртованості. У дослідженні наголошено, що крос-інституціональні платформи виступають інструментом інтеграції ресурсів, знань та технологій, що дозволяє створювати гнучкі механізми реагування на загрози та забезпечувати стабільність державного управління.

Основними напрямками крос-інституціонального співробітництва

визначено: 1) інтеграція цифрових платформ для координації дій між державними органами, бізнесом та громадськими організаціями, й такі платформи забезпечують оперативний обмін інформацією, моніторинг ризиків та спільну розробку стратегій реагування на кризові ситуації. Зокрема, у роботі запропоновано створення національної цифрової платформи моніторингу, яка дозволяє в реальному часі отримувати дані про стан критичної інфраструктури, соціальної довіри та ефективність заходів із запобігання кризам; 2) розвиток публічно-приватного партнерства, яке сприяє залученню інвестицій, інноваційних рішень та технологій для підвищення ефективності управлінських процесів; 3) вертикальна та горизонтальна координація: вертикальна координація передбачає узгодженість дій між центральними, регіональними та місцевими органами влади; горизонтальна координація сприяє взаємодії між регіонами, бізнесом та громадськими організаціями для спільного вирішення кризових ситуацій, таких як природні катастрофи, кіберзагрози чи соціальні конфлікти; 4) становлення крос-інституціонального співробітництва через створення правових та організаційних механізмів, які регулюють взаємодію між учасниками. Це включає розробку нормативно-правової бази, яка визначає права, обов'язки та відповідальність кожної сторони, а також створення спеціалізованих органів чи платформ для координації дій; 5) впровадження міжнародних стандартів кібербезпеки та створення центрів цифрової резильєнтності, які забезпечуватимуть захист даних та безперервність функціонування критичних систем.

8. На основі проведеного дослідження розроблено та обґрунтовано *комплексну стратегію моніторингу та оцінювання ефективності реалізації національної моделі стійкості (НМС)*, яка базується на використанні сучасних механізмів публічного контролю та інноваційних цифрових технологій. Стратегія спрямована на забезпечення прозорості, підзвітності та адаптивності управлінських процесів в умовах сучасних викликів. Основою стратегії є створення інтегрованої цифрової платформи моніторингу, яка об'єднує інструменти збору, аналізу та оцінки даних щодо реалізації НМС. Платформа покликана забезпечити поточний нагляд за ключовими показниками ефективності, включаючи стан критичної інфраструктури, рівень соціальної довіри, ефективність управлінських рішень та рівень мобілізації ресурсів. Така платформа дозволяє здійснювати автоматизований збір даних, використовувати прогнозу аналітику та оперативно реагувати на виявлені проблеми.

Ключовими елементами стратегії є: 1) визначення комплексних індикаторів ефективності для оцінювання реалізації НМС: соціальні індикатори (рівень довіри громадян до органів влади, соціальна згуртованість); економічні індикатори (стабільність економічних процесів, мобілізація ресурсів у кризових умовах); інституційні індикатори (ефективність державних структур, адаптивність до викликів); кіберстійкість (готовність до кіберзагроз і рівень захисту цифрової інфраструктури).

2) впровадження механізмів публічного контролю, які передбачають активну участь громадянського суспільства у моніторингу та оцінюванні

ефективності. Інструментами такого контролю є: онлайн-інструменти контролю, такі як електронні петиції, анкетування та платформи для збору зворотного зв'язку; звітування органів влади у відкритому доступі через публічні онлайн-сервіси; проведення громадських слухань та консультацій із зацікавленими сторонами.

3) створення експертних центрів моніторингу та оцінювання. Запропоновано формування спеціалізованих аналітичних центрів, до складу яких увійдуть представники державних органів, громадських організацій, наукових установ та бізнесу. Такі центри здійснюватимуть зовнішню незалежну оцінку реалізації НМС, забезпечуючи об'єктивність результатів та пропонуючи рекомендації для вдосконалення політики.

НМС виступає як інноваційна парадигма державного управління в умовах правового режиму воєнного стану, що поєднує безпеку суспільства і громадян, розвиток держави і цифрову трансформацію в єдину екосистему управлінських рішень. НМС переводить державне управління з режиму ситуативного реагування в режим проактивної діяльності, забезпечує суб'єктність, інституційну та технологічну спроможність державної влади в умовах збройної агресії і гібридних загроз, й одночасно гарантує демократичну легітимність й людиноцентричність влади.

НМС інтегрує цифрові платформи, крос-інституціональну взаємодію, регіональну смарт-резильєнтність, безпекові формати та європейські стандарти врядування в цілісну архітектуру National E-Resilience, яка перетворює стійкість на вимір якості функціонування сучасної держави. У цьому сенсі національна модель стійкості України постає не лише відповіддю на виклики правового режиму воєнного стану, а стратегічною матрицею модернізованої державності ХХІ століття – держави, що вчиться на кризах, трансформує загрози на ресурс розвитку й забезпечує громадянам безпечне, гідне та повноцінно інтегроване в цифровий простір майбутнє.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ

Праці, які відображають основні наукові результати дисертації

Монографії

1. **Кравцов О.В.,** Ватковська М.Г. Застосування інформаційних технологій у навчанні публічних службовців у контексті гуманізації освітнього простору. *Гуманізація публічної служби в Україні: науково-практичні засади*. монографія. Дніпро : ДРІДУ НАДУ, 2015. 253 с. (С. 210-216). URL:https://palsg.nmu.org.ua/ua/Sci/Monograph/Гуманізація_публічної_служби.pdf.

Особистий внесок: обґрунтовано напрями застосування інформаційних технологій у навчанні публічних службовців у контексті гуманізації освітнього простору (поширення гіпертекстових і гіпермедіальних систем).

2. **Кравцов О.В.,** Кравцова Т. В. Удосконалення інформаційного забезпечення органів публічної влади на місцевому рівні. *Східна політика Європейського Союзу : здобутки, виклики та перспективи / Wschodnia polityka Unii Europejskiej: osiagniecia, wyzwania i perspektywy* : монографія ; за наук. ред.

Я. Турчин, Т. Астратович-Лейк, О. Горбача. Львів-Olsztyn : ПОМУС-ПОЛІГРАФ, 2021. 220 с. (С. 185-198). URL: <https://lpnu.ua/sites/default/files/2021/pages/14947/forum-monografiya-maket.pdf>.

Особистий внесок: розроблено рекомендації на основі практико-орієнтованих методик удосконалення сучасного інформаційного забезпечення діяльності органів влади в умовах цифровізації.

3. Маматова Т.В., **Кравцов О.В.** Забезпечення якості публічних послуг в умовах цифрової трансформації (Section 10. Ensuring the administrative services quality in the context of digital transformation). *Development vectors in public management and administration: collective monograph*. Riga, Latvia : Publishing House «Baltija Publishing», 2021. 338 p. P. 208–228. URL: <http://baltijapublishing.lv/omp/index.php/bp/catalog/book/137/> doi: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-082-7-10>.

Особистий внесок: розроблено методологію адаптивної моделі формування критеріїв оцінювання якості публічних послуг, уточнено критерії рамкової цифровізації.

4. Kravtsov O.V. Development of digital competencies of digital competencies in management decision-making in public administration. *Modernization of Public Authorities in the Digital State Format: Challenges and Prospects under Martial Law and Postwar Reconstruction: scientific monograph*. Riga, Latvia : “Baltija Publishing”, 2025. P. 244-260. URL: <http://baltijapublishing.lv/omp/index.php/bp/catalog/download/611/16417/34706-1?inline=1/>. doi: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-51-6-12>.

статті, опубліковані щонайменше у двох різних періодичних виданнях, включених до категорії «А» Переліку наукових фахових видань України, або у закордонних виданнях, проіндексованих у базах даних Web of Science Core Collection та/або Scopus

5. Маматова Т., Chykarenko I., Chykarenko O., Kravtsova T., **Kravtsov O.** Information Systems in Project Management of The Public Sphere. *IJCSNS International Journal of Computer Science and Network Security*. 2021. Vol. 21. № 8. P. 141–148. URL: http://paper.ijcsns.org/07_book/202108/20210819.pdf/ doi: <https://doi.org/10.22937/IJCSNS.2021.21.8.19>. (**Web of Science**).

Особистий внесок: охарактеризовано сучасні підходи до формування інформаційних системи публічного менеджменту в умовах цифрового суспільства, розвинуто поняття управління в цифрову еру.

6. **Kravtsov O.**, Kravtsova T., Lashenko O., Lola V., Rudik N., Holokha L (2023). Strategic Security Imperatives in the Development of Communities in the Post-War Period in Ukraine. *Review of Economics and Finance*. 2023. Vol. 21, P. 723-730. URL: <https://refpress.org/ref-vol21-a77//>. doi: <https://doi.org/10.55365/1923.x2023.21.77>. (**Scopus**).

Особистий внесок: уточнено сучасні методологічні підходи до цифровізації державного управління в умовах війни та повоєнного відновлення.

7. Verkhovod, I., Haponenko, V., **Kravtsov, O.**, Kravtsova, T., & Bulbeniuk, S. (2024). La influencia de las tecnologías de la información y la comunicación en el desarrollo de las estructuras sociales y políticas de la sociedad red. *Interacción Y Perspectiva*, 14(2), 386-398. URL: <https://dialnet.unirioja.es/servlet/articulo?codigo=9736909>. doi: <https://doi.org/10.5281/zenodo.10909782>. (**Web of Science**).

Особистий внесок: запропоновано нові підходи запровадження цифрового інструментарію визначення стану стійкості систем управління, обґрунтовано особливості формування спеціальних інструментів цифрового урядування.

8. Sydoruk, O., Bashtannyk, V., Terkhanov, F., **Kravtsov, O.**, Akimova, L., & Akimov, O. (2024). Integrating digitization into public administration: Impact on national security and the economy through spatial planning. *Edelweiss Applied Science and Technology*, 8(5), 747–759. URL: <https://learning-gate.com/index.php/2576-8484/article/view/1740>. doi: <https://doi.org/10.55214/25768484.v8i5.1740> (**Scopus**).

Особистий внесок: запропоновано авторські підходи до впровадження диджиталізації публічного управління у межах безпекового концепту національної моделі стійкості.

9. Mamatova T., Chykarenko I., Chykarenko, O., Kravtsova T., **Kravtsov O.** (2022). Innovative digital technologies in the pre-management specialists training for public administration bodies on the blended learning. *Revista Eduweb*. 16(3), 160–176. URL: <https://revistaeduweb.org/check/16-3/12-160-176.pdf/> doi: <https://doi.org/10.46502/issn.1856-7576/2022.16.03.12>. (**Web of Science**).

Особистий внесок: розроблено авторську методику запровадження цифрових технологій в системі навчання публічних службовців, запропоновано удосконалені алгоритми асинхронного навчання в системі вищої освіти.

10. Bashtannyk, O., Bykov, I., **Kravtsov, O.**, Bashtannyk, V., Baikevych, R., & Pushkar, O. (2025). Evolution of economic security institutions: integrating international standards for strategic risk management in global contexts. *Sapienza: International Journal of Interdisciplinary Studies*, 6(2), e25035, P. 1-11. e-ISSN: 2675-9780. URL: <https://journals.sapienzaeditorial.com/index.php/SIJS/article/view/e25035>. doi: <https://doi.org/10.51798/sijis.v6i2.1072> (**Scopus**)

Особистий внесок: розроблено авторську методологію розвитку цифрових технологій для спеціальної підготовки фахівців у сфері публічного управління.

Статті у наукових виданнях, включених до Переліку наукових фахових видань України

11. **Кравцов О.В.** Напрями удосконалення підготовки державних службовців в умовах інформаційного суспільства. *Аналітика і влада : журнал експерт.-аналіт. матеріалів і наук. пр. ІПДУМС НАДУ*. 2013. № 8. С.219-229.

12. **Кравцов О.В.** Краудсорсинг в системі державного управління.

Державне управління та місцеве самоврядування. 2014. № 4. С. 15-23.

13. **Кравцов О.В.**, Кандзюба С.П., Титаренко О.М. Методика формування простору електронної взаємодії у межах об'єднаної територіальної громади. *Аспекти публічного управління*. 2015. № 5-6. С. 76-84. URL: <https://aspects.org.ua/index.php/journal/article/view/169>.

doi: <https://doi.org/10.15421/151551>.

Особистий внесок: розроблено державноуправлінські підходи щодо формування сучасного механізму електронної взаємодії на рівні органів місцевого самоврядування.

14. **Кравцов О.В.** Формування інформаційно-комунікативної компетентності публічних службовців в умовах розвитку електронного урядування: загальні підходи. Публічне адміністрування: теорія та практика. 2016. Вип. 1. (електронне видання). URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Patp_2016_1_10.

15. **Кравцов О.В.**, Губа М.І., Андросович А.В. Роль цифрових технологій у покращенні доступності та якості публічних послуг в Україні. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2024. № 9. (електронне видання) URL: <https://www.nauka.com.ua/index.php/dy/article/view/4612/> DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2156.2024.9.13>.

Особистий внесок: розроблено методологію дослідження особливих технологічних засобів та інструментів надання публічних послуг.

16. **Кравцов О.В.** Баштанник В.В. Інституціональні механізми забезпечення участі громади в муніципальному управлінні. *Публічне управління та адміністрування в Україні*. 2023. № 35. С.201-210. URL: <https://pag-journal.iei.od.ua/archives/2023/35-2023/38.pdf> doi: <https://doi.org/10.32782/pma2663-5240-2023.35.38>.

Особистий внесок: узагальнені спеціальні механізми забезпечення участі громади в муніципальному управлінні у форматі цифрового суспільства на основі концепту національної стійкості.

17. **Кравцов О.В.**, Баштанник В.В., Порівняльний аналіз сучасних моделей участі громади в муніципальному управлінні країн ЄС та України у контексті сучасних трендів адміністрування. *Публічне управління та адміністрування в Україні*. 2023. № 37. С.202-214. URL: <https://pag-journal.iei.od.ua/archives/2023/37-2023/37.pdf> doi: <https://doi.org/10.32782/pma2663-5240-2023.37.37>.

Особистий внесок: детерміновані основні виклики для системи національної стійкості, на основі аналізу зарубіжного досвіду та особливостей його впровадження в умовах проведення реформи децентралізації.

18. **Кравцов О.**, Кравцова Т.В., Лащенко О.В. Теоретичні основи впровадження антикризового менеджменту в діяльність органів публічного управління. *Аспекти публічного управління*. 2021. № 9. 64-72. URL: <https://aspects.org.ua/index.php/journal/article/view/878/> doi: <https://doi.org/10.15421/152129>.

Особистий внесок: розроблено методологію впровадження антикризового управління в діяльності органів публічного управління для забезпечення національної стійкості із застосуванням системного підходу.

19. **Кравцов О.В.**, Кравцова Т.В., Лащенко О.В. Державна політика в сфері вищої освіти України в умовах цифровізації. *Вісник національного університету цивільного захисту України*: серія «Державне управління». 2021. Випуск 1(14). С. 73–85. URL: https://www.researchgate.net/publication/352922841_Derzavna_politika_v_sferi_visoi_osviti_Ukraini_v_umovah_cifrovizacii. doi: <https://doi.org/10.52363/2414-5866-2021-1-10>.

Особистий внесок: детерміновано особливості формування та реалізації державної політики в сфері вищої освіти України в умовах цифровізації, визначено освітні компоненти процесу формування цифрового суспільства.

20. Кравцова Т.В., Лащенко О.В., **Кравцов О.В.** Використання маркетингового підходу в діяльності органів публічного управління медичною сферою. *Аспекти публічного управління*. 2021. Т. 9. № 4. С. 72–84. URL: <https://aspects.org.ua/index.php/journal/article/view/890>. doi: <https://doi.org/10.15421/152139>.

Особистий внесок: систематизовано сучасні адміністративні підходи щодо використання маркетингового підходу в діяльності органів публічного управління медичною сферою на основі застосування цифрових технологій.

21. **Кравцов О.В.** Роль соціально-ментальних чинників становлення національної ментальної стійкості в умовах цифрового суспільства. *Публічне управління та адміністрування в Україні*. 2023. Випуск 34. С. 212-218. URL: <https://pag-journal.iei.od.ua/archives/2023/34-2023/39.pdf>. doi: <https://doi.org/10.32782/pma2663-5240-2023.34.39>.

22. **Кравцов О.В.** Інституціональний зміст сучасного механізму національної стійкості. *Публічне управління та адміністрування в Україні*. 2023. Випуск 38. С. 293-299. URL: <https://pag-journal.iei.od.ua/archives/2023/38-2023/52.pdf>. doi: <https://doi.org/10.32782/pma2663-5240-2023.38.52>.

23. **Кравцов О.В.** Концептуалізація моделі державотворчих процесів в Україні на основі проблемного підходу: феномен цифрової резильєнтності державних структур. *Держава і регіони*. 2023. № 1. URL: http://pa.stateandregions.zp.ua/archive/1_2023/1_2023.pdf. doi: http://pa.stateandregions.zp.ua/archive/1_2023/1_2023.pdf

24. **Кравцов О.В.** Формування особливих механізмів національного розвитку на основі цифровізації в умовах правового режиму воєнного стану. *Публічне управління та місцеве самоврядування*. 2024. Випуск 3. С. 26-33. URL: <https://journals.politehnica.dp.ua/index.php/public/article/view/666>. doi: <https://doi.org/10.32782/2414-4436/2024-3-4>.

25. **Кравцов О.В.** Роль державного управління в розбудові національної моделі стійкості в цифровому суспільстві. *Дніпровський науковий часопис публічного управління, психології, права*. 2024. №4. С. 7-12. URL:

<https://chasopys-ppp.dp.ua/index.php/chasopys/article/view/631>.

doi: <https://doi.org/10.51547/ppp.dp.ua/2024.4.1>.

26. **Кравцов О.В.** Децентралізація і локалізація в контексті формування цифрової моделі стійкості. *Дніпровський науковий часопис публічного управління, психології, права*. 2024. №5. С. 71-78. URL: <https://chasopys-ppp.dp.ua/index.php/chasopys/article/view/659>. doi: <https://doi.org/10.51547/ppp.dp.ua/2024>.

27. Прокопчук І., Воронкова А., **Кравцов О.** Дослідження впровадження інноваційних цифрових технологій в державному управлінні. *Успіхи і досягнення у науці*. Серія «управління та адміністрування». 2024. № 10. С. 714-728. URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/sas/article/view/18067>. doi: [https://doi.org/10.52058/3041-1254-2024-10\(10\)-714-728](https://doi.org/10.52058/3041-1254-2024-10(10)-714-728).

Особистий внесок: проаналізовано динаміку індексу запровадження електронного врядування в діяльності органів влади, досліджено критерії оцінки ефективності впровадження цифрових технологій в управлінському середовищі.

28. **Кравцов О.В.** Упровадження моделі «раціональної інформаційної стабільності» як основи формування національної ментальної системи (НМС) 3.0. *Публічне управління та адміністрування в Україні*. 2024. № 39. С.278-285. URL:<https://pag-journal.iei.od.ua/archives/2024/39-2024/54.pdf>. doi: <https://doi.org/10.32782/pma2663-5240-2024.39.52>.

29. Ковальов В., **Кравцов О.** Діджиталізація публічних послуг для внутрішньо переміщених осіб: огляд, виклики, перспективи. *Публічне управління і адміністрування в Україні*. 2025. №46. С. 156-161. URL: <https://pag-journal.iei.od.ua/archives/2025/46-2025/29.pdf>. doi: <https://doi.org/10.32782/pma2663-5240-2025.46.27>.

Особистий внесок: розроблено авторську методологію надання публічних послуг у цифровому форматі, запропоновано авторський підхід до класифікації наявних електронних послуг, а також наведено алгоритми удосконалення механізмів надання послуг внутрішньо переміщеним особам.

30. Філатов В., **Кравцов О.** Публічна діджиталізація та Е-демократія: сучасні інструменти, проблеми і моделі регулювання. *Вчені записки Таврійського національного університету ім. В.Вернадського*. Серія «Публічне управління та адміністрування». 2024. Т.35 (74). № 6. С.219-225. URL: https://www.pubadm.vernadskyjournals.in.ua/journals/2024/6_2024/6_2024.pdf. doi: <https://doi.org/10.32782/TNU-2663-6468/2024.6/37>.

Особистий внесок: обґрунтовано феномен публічної діджиталізації в суспільних відносинах, охарактеризовано механізми публічного управління в контексті феномену Е-демократії.

Праці, які додатково відображають наукові результати дисертації (апробація матеріалів дисертації на наукових конференціях) за науковою спеціальністю 25.00.01 – теорія та історія державного управління

31. **Кравцов О.В.** Удосконалення інформаційного наповнення сайтів ОТГ. *Новітні інформаційно-комунікаційні технології в модернізації публічного*

управління: зарубіжний і вітчизняний досвід : матеріали VII наук.-практ. семінару, 25 липня 2019 р., м. Дніпро. Дніпро: ДРІДУ НАДУ. 2019. URL: https://dridu.dp.ua/konf/konf_dridu/Seminar%20ITIC%2007.2019.pdf.

32. **Кравцов О.В.** Актуальні проблеми розвитку штучного інтелекту в Україні. *Сталий розвиток територій: проблеми та шляхи вирішення* : матеріали X міжнар. наук.-практ. конф., м. Дніпро. 25 жовт. 2019 р., Дніпро : ДРІДУ НАДУ. 2019. С. 305–308. URL: http://dridu.dp.ua/konf/konf_dridu/2019_10_25_material_eper.pdf.

33. **Кравцов О.В.** Напрями удосконалення підготовки публічних службовців з питань інформаційної безпеки. *Інноваційний розвиток і підвищення рівня спроможності об'єднаних територіальних громад*: матеріали наук.-практ. конф. за міжнар. участю. м. Дніпро. 30 жовтня – 29 листопада 2019 р. Дніпро: ДРІДУ НАДУ. 2019. С. 354-356. URL: http://www.dridu.dp.ua/konf/konf_dridu/2019_11_29_materialy_mup.pdf.

34. **Кравцов О.В.** Соціальні ефекти інформаційної безпеки. *Проблеми управління соціальним і гуманітарним розвитком*: матеріали XIV наук.-практ. конф. за міжнар. участю. Дніпро : ДРІДУ НАДУ, 2020. С. 166-170. URL: http://dridu.dp.ua/konf/konf_dridu/2020_Material_Social_develop.pdf.

35. **Кравцов О.В.,** Кравцова Т.В., Маматова Т.В. Формування цифрових компетентностей публічних службовців. *Науково-практичне забезпечення надання публічних послуг в умовах децентралізації*: матеріали науково-практичної інтернет-конференції за міжнародної участі, м. Київ, 20 квітня 2021 р., Інститут підготовки кадрів Державної служби зайнятості України. Київ: ПІК ДСЗУ, 2021 С. 125-130. URL: https://ipk.edu.ua/wp-content/uploads/2021/09/Konf21_04_2021.pdf.

36. **Кравцов О.В.,** Кравцова Т.В., Лащенко О.В. Цифровізація вищої освіти України в умовах пандемії. *Актуальні проблеми європейської інтеграції та євроатлантичного співробітництва України*: матеріали XVIII регіон. наук.-практ. конф., м. Дніпро. 13 трав. 2021 р. Дніпро : ДРІДУ НАДУ, 2021. С. 117-120. URL: http://www.dridu.dp.ua/konf/konf_dridu/2021_05_13_pei_material.pdf.

37. Кравцова Т.В., **Кравцов О.В.,** Лащенко О.В. Сутність та зміст державної політики і управління в галузі освіти. *Формування дієвих механізмів державного управління з забезпечення державної безпеки*: круглий стіл за міжнар. участю, м. Харків, 14 трав. 2021 р. Харків: Нац. ун-т цивільного захисту України, 2021. С. 45-47. URL: http://repositc.nuczu.edu.ua/bitstream/123456789/12968/3/ZBNMKS_2021.pdf.

38. **Кравцов О.В.,** Кравцова Т.В. Розвиток цифрових навичок: досягнення та перспективи. *Східна політика Європейського Союзу: здобутки, виклики та перспективи / Wschodnia Polityka Unii Europejskiej: osiagniecia, wyzwania i perspektywy*: Materiały VI Polsko-Ukraińskiego Forum Naukowego (27-28 maja 2021, Lwów). Львів-Olsztyn: «ROMUS-POLIGRAF», 2021. 256 s. URL: https://palsg.nmu.org.ua/ua/Sci/Publ_postgrad/Drobakhina-2021.pdf.

39. **Кравцов О.В.,** Кравцова Т.В. Цифровізація медицини – запорука ефективного здоров'язбереження. *Трансформація системи публічного*

управління створенням здоров'язберезувального та безпечного простору України (модернізація, інновації, розвиток): II Міжнародна науково-практична конференція, м. Переяслав, 11 червня 2021 року. Переяслав : Університет Григорія Сковороди, 2021. 245 с. С. 141-148. URL:<https://uhsp.edu.ua/event/ii-mizhnarodna-naukovo-praktychna-konferenciya>.

40. Кравцова Т.В., **Кравцов О.В.**, Кіреєва О.Б. Інформаційне забезпечення органів місцевого самоврядування в сфері надання адміністративних послуг: проблеми та пріоритетні напрями вдосконалення. *Modern scientific research: achievements, innovations and development prospects*. Abstracts of the I International scientific and practical conference, July 4-6, 2021, Berlin, Germany. MDPС Publishing. Berlin, Germany. 2021. Pp. 217-223. URL: <https://sci-conf.com.ua/wp-content/uploads/2021/07/MODERN-SCIENTIFIC-RESEARCH-ACHIEVEMENTS-INNOVATIONS...-4-6.07.21.pdf>.

41. Кравцова Т.В., **Кравцов О.В.** Комплекс пріоритетів здоров'язбереження територіальної громади у поствоєнний період. *Публічне управління та адміністрування в умовах війни і в поствоєнний період в Україні* : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. м. Київ, ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України, 15-28 квітня 2022 р. Київ : ДЗВО «УМО» НАПН України, 2022. С. 146-150. URL: https://palsg.nmu.org.ua/ua/Sci/konf/Збірник_тез_Том_I.pdf

42. Кравцова Т.В., Лащенко О.В., **Кравцов О.В.** Муніципальний маркетинг як інструмент забезпечення ревіталізації та розвитку територіальних громад. *Міжнародні економічні відносини. Сталий розвиток України в умовах глобалізації та європейської економічної інтеграції: проблеми, перспективи, ефективність*. Фенікс-2022»: матеріали міжнародної науково-практичної конференції, м. Харків, 31 травня 2022 р. Харків. С. 144-146. URL: https://palsg.nmu.org.ua/ua/Sci/konf/Збірник_тез_ФЕНІКС-2022.pdf.

43. **Кравцов О.В.** Цифрова трансформація публічного управління в Україні. *Актуальні проблеми європейської та євроатлантичної інтеграції України* : матеріали XIX-ї регіон. наук.-практ. конф. 16 червня 2022 р., Дніпро / за заг. ред. Л.Л. Прокопенка. Д : НТУ ДП, 2022. С. 112-115. URL: https://palsg.nmu.org.ua/ua/Sci/konf/Material_conference_16_06_2022.pdf.

44. **Кравцов О.В.** Цифровізація територіальних громад в Україні. *Digital transformation and technologies for sustainable development all branches of modern education, science and practice*. International Scientific and Practical Conference Proceeding, January 26, 2023. International Academy Applied Sciences in Lomza (Poland) - State Biotechnological University (Ukraine). Publishing house: MANS w Łomży, Lomza, Poland, 2023. Part 2. С. 154-157. URL: https://www.researchgate.net/publication/373070515_Digital_transformation_and_technologies_for_sustainable_development_all_branches_of_modern_education_science_and_practice_Electronic_resource_International_Scientific_and_Practical_Conference.

45. **Кравцов О.В.** Дезінформація, маніпуляція та фейки як загрози інформаційної безпеки органів публічного управління в умовах європейської

інтеграції. *Національна безпека: загрози та виклики*: матеріали всеукраїнського науково-педагогічного підвищення кваліфікації, 1 квітня – 12 травня 2024 року. Львів – Торунь : Liha-Pres, 2024. С. 98-101. URL: http://repositsc.nuczu.edu.ua/bitstream/123456789/22907/1/%D0%90dvanced_trainin_g_UzhNU.pdf.

АНОТАЦІЯ

Кравцов О.В. – Теоретико-методологічні засади формування національної моделі стійкості у форматі цифрового суспільства. – Рукопис.

Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора наук з державного управління за спеціальністю 25.00.01 – теорія та історія державного управління. – Національний технічний університет «Дніпровська політехніка», Міністерство освіти і науки України, Дніпро, 2025.

У дисертації обґрунтовано теоретико-методологічні засади формування національної моделі стійкості (НМС) у форматі цифрового суспільства як пріоритетного напрямку розвитку сучасної науки державного управління. Показано, що формування НМС є ключовою умовою забезпечення стійкості та адаптивності системи державного управління України в умовах воєнного стану, гібридних загроз, інформаційної війни, кіберризиків і глобальної нестабільності.

Дослідження базується на комплексному аналізі трансформаційних процесів, які впливають на функціонування державних інститутів в умовах цифровізації. У роботі вперше в українській науці державного управління національну модель стійкості концептуалізовано як цілісну екосистему, інтегровану в багаторівневу систему публічної влади. Розроблено й науково обґрунтовано концепцію National E-Resilience – національної моделі інтегрованого управління, спрямованої на забезпечення стійкості України в умовах цифрової трансформації. Запропонована модель акцентує використання цифрових платформ, великих даних, штучного інтелекту, блокчейн-технологій, інструментів електронного врядування та відкритих даних для підвищення ефективності, прозорості, адаптивності й кіберстійкості управлінських процесів.

Проаналізовано вплив цифровізації на розвиток державних і суспільних ініціатив, їх роль у зміцненні соціальної згуртованості, суспільної та інформаційної стійкості, безпеки функціонування управлінських систем. Формалізовано феномен цифрових управлінських платформ як нового інструменту реалізації публічної влади. Доведено, що цифровізація, поряд із суттєвими можливостями модернізації державного управління, генерує комплекс викликів, пов'язаних з кіберзагрозами, цифровою нерівністю, недостатньою інституційною та кадровою готовністю органів влади до цифрових трансформацій, а також фрагментарністю нормативно-правового забезпечення.

У дисертації запропоновано комплексну методологію оцінювання ефективності реалізації НМС, що включає: систему індикаторів стійкості

державного управління в умовах цифрової трансформації (кіберзахист, адаптивність інституцій публічної влади, рівень цифрової інклюзії, резильєнтність критичних інфраструктур); алгоритми моніторингу загроз; використання технологій аналізу великих даних; сучасні механізми публічного контролю; інструменти залучення громадян до процесів вироблення та ухвалення рішень. Особливу увагу приділено розробленню смарт-резильєнтних регіональних стратегій, які враховують соціально-економічні, географічні, екологічні й культурні особливості регіонів, забезпечують інтеграцію регіональних планів із загальнонаціональними цілями стійкості та посилюють роль регіонів як ключових суб'єктів реалізації НМС.

Наукова новизна дисертації полягає у комплексному обґрунтуванні національної моделі стійкості в умовах цифровізації та розвитку понятійно-категоріального апарату науки державного управління. Уточнено зміст базових категорій – «національна стійкість», «суспільна стійкість», «цифрове суспільство», «цифрова держава», «цифрова політика», «цифрова стійкість», «інформаційна стійкість». Визначено та структуровано інституціональні механізми забезпечення стійкості держави, які ґрунтуються на адаптивному та інтегративному функціональних підходах, принципах відкритого врядування, цифрової резильєнтності, крос-інституціональної взаємодії та багаторівневого управління. Розроблено рамкову модель інтегрованого відкритого державного управління (Integrated Open Governance Framework), методологію імплементації зарубіжного досвіду формування НМС на основі компаративно-адаптаційної парадигми, а також концепцію «раціональної інформаційної стабільності» та інституційної цифрової спроможності органів державної влади.

Досліджено роль крос-інституціонального співробітництва між органами державної влади, бізнесом, інститутами громадянського суспільства та міжнародними партнерами у формуванні та реалізації НМС. Запропоновано комплексну стратегію моніторингу й оцінювання ефективності реалізації НМС із використанням сучасних механізмів публічного контролю, цифрових платформ управління, систем раннього попередження та моделей прогнозування ризиків.

Практичне значення одержаних результатів полягає в розробленні пропозицій і рекомендацій щодо вдосконалення нормативно-правового регулювання у сфері цифрової трансформації державного управління, формування національної політики цифрової стійкості, підвищення цифрових компетентностей державних службовців, упровадження стандартів прозорості, підзвітності та кібербезпеки. Розроблені в роботі концепції, моделі та методичні підходи можуть бути використані органами державної влади та місцевого самоврядування при підготовці стратегічних документів розвитку, формуванні та реалізації національних і регіональних стратегій стійкості, адаптації міжнародного досвіду до українських реалій, а також у навчальному процесі закладів вищої освіти за спеціальностями галузі знань «Публічне управління та адміністрування».

Ключові слова: національна стійкість, цифрове суспільство, цифрова стійкість, цифрова держава, цифровізація, державне управління, теорія та історія, публічне управління, кібербезпека, цифрові платформи, електронне врядування.

ABSTRACT

Kravtsov O.V. Theoretical and Methodological Foundations of Formation and National Model of Resilience in the Digital Society Format – Qualification scientific work. – Manuscript.

Dissertation for obtaining the scientific degree of Doctor of Sciences in public administration, speciality 25.00.01 – Theory and history of public administration. – Dnipro University of Technology, Ministry of Education and Science of Ukraine, Dnipro, Dnipro, 2025.

The dissertation substantiates the theoretical and methodological principles of forming a national resilience model (NRM) in the digital society format as a priority area of development of the contemporary science of public administration. It is demonstrated that the formation of the NRM is a key condition for ensuring the resilience and adaptability of Ukraine's public administration system under martial law, hybrid threats, information warfare, cyber risks, and global instability.

The research is based on a comprehensive analysis of transformational processes that affect the functioning of state institutions under conditions of digitalization. For the first time in Ukrainian public administration science, the national resilience model is conceptualized as a holistic ecosystem integrated into a multi-level system of public authority. The concept of National E-Resilience – a national model of integrated governance aimed at ensuring Ukraine's resilience in the context of digital transformation – is developed and theoretically substantiated. The proposed model emphasizes the use of digital platforms, big data, artificial intelligence, blockchain technologies, e-governance tools, and open data to enhance the efficiency, transparency, adaptability, and cyber resilience of governance processes.

The impact of digitalization on the development of governmental and civic initiatives is analyzed, as well as their role in strengthening social cohesion, societal and information resilience, and the security of administrative systems. The phenomenon of digital governance platforms as a new instrument of exercising public authority is formalized. It is proved that, alongside significant opportunities for modernizing public administration, digitalization generates a range of challenges associated with cyber threats, digital inequality, insufficient institutional and human capacity of public authorities for digital transformations, and the fragmentation of the regulatory framework.

The dissertation proposes a comprehensive methodology for assessing the effectiveness of NRM implementation, which includes: a system of indicators for evaluating the resilience of public administration under digital transformation (cybersecurity, adaptability of public institutions, level of digital inclusion, resilience

of critical infrastructures); threat-monitoring algorithms; the use of big data analytics; modern mechanisms of public oversight; and instruments for involving citizens in decision-making processes. Particular attention is paid to the development of smart-resilient regional strategies, which take into account the socio-economic, geographic, environmental, and cultural specifics of regions, ensure the integration of regional plans with national resilience goals, and strengthen the role of regions as key actors in the implementation of the NRM.

The scientific novelty of the dissertation lies in the comprehensive substantiation of the national resilience model under conditions of digitalization and in the advancement of the conceptual and categorical framework of public administration science. The content of core categories such as “national resilience”, “societal resilience”, “digital society”, “digital state”, “digital policy”, “digital resilience”, and “information resilience” is refined. Institutional mechanisms for ensuring state resilience are identified and structured; they are based on adaptive and integrative functional approaches, the principles of open governance, digital resilience, cross-institutional interaction, and multi-level governance. A framework model of integrated open public governance (Integrated Open Governance Framework) is developed, along with a methodology for implementing foreign experience in forming NRMs based on a comparative-adaptive paradigm, and the concept of “rational information stability” and institutional digital capacity of public authorities.

The role of cross-institutional cooperation among public authorities, business, civil society institutions, and international partners in forming and implementing the NRM is examined. A comprehensive strategy for monitoring and evaluating the effectiveness of NRM implementation is proposed, incorporating modern mechanisms of public oversight, digital governance platforms, early-warning systems, and risk-forecasting models.

The practical significance of the research results lies in the development of proposals and recommendations for improving the regulatory framework in the sphere of digital transformation of public administration, shaping a national digital resilience policy, enhancing the digital competencies of civil servants, introducing standards of transparency, accountability, and cybersecurity. The concepts, models, and methodological approaches developed in the dissertation can be used by public authorities and local self-government bodies in preparing strategic development documents, forming and implementing national and regional resilience strategies, adapting international experience to the Ukrainian context, as well as in the educational process of higher education institutions in the field of “Public Administration and Management”.

Keywords: national resilience, digital society, digital resilience, digital state, digitalization, public administration, theory and history, public governance, cybersecurity, digital platforms, e-governance.

КРАВЦОВ Олег Валентинович

**ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ
НАЦІОНАЛЬНОЇ МОДЕЛІ СТІЙКОСТІ У ФОРМАТІ ЦИФРОВОГО
СУСПІЛЬСТВА**
(Реферат)

Здано на складання 15.09.2025 р. Підписано до друку 26.09.2025 р.

Формат 210x48. Папір офсетний. Друк цифровий.

Гарнітура Times. Ум. друк. арк. 1,9.

Тираж **50 прим.** Зам. № 1.

Друк реферату в копіцентрі м. Дніпро